

kedilerin felsefesi filozofların kedileri

federica sgarbi

bu bir kedi değildir

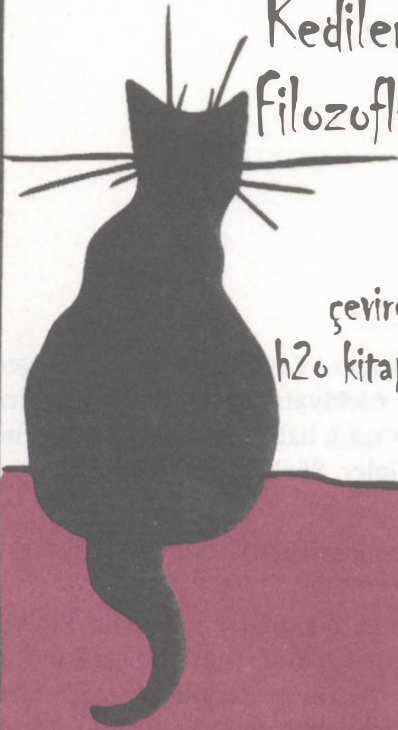
çeviren nur taran

 Federica Sgarbi

Kedilerin Felsefesi Filozofların Kedileri

çeviren: nur taran
h2o kitap, istanbul 2013

Federica Sgarbi

Felsefeci. Kediler, felsefeden sonraki en büyük tutkusudur. İtalyan. Kadın. Kendini daima Oscar Wilde'ın şu sözleriyle tanıtmayı tercih ediyor: "Kimdir kinik? Her şeyin fiyatını bilen fakat hiçbir şeyin değerini bilmeyen insan."

Nur Taran

1983 İzmir doğumludur. Yayınevleriyle kişisel gelişim, şifa ve çocuk edebiyatı üzerine kitap projeleri; dergilerle çeviri ve özgün haber çalışmaları gerçekleştiren. Yazar, okur, dinler. Sözlü çeviri yapar.

Aslı Alpar (adımızı karikatür)

1987 Ankara doğumlu. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi İktisat Fakültesi'ni bitirdi. Tuhaf bir şekilde karikatüre başladı. Bazı fanzin ve dergilerde yazdı, çizdi. Birkaç ulusal ve uluslararası sergide yer aldı. "Başka türlü bir dünya," umuyor.

Kedilerin Felsefesi

Filozofların Kedileri

Federica Sgarbi

h2o kitap

 Federica Sgarbi

Kedilerin Felsefesi Filozofların Kedileri

çeviren: nur taran

h2o kitap, istanbul 2013

h₂O kitap - 17

Felsefe dizisi - 1

Kedilerin Felsefesi Filozofların Kedileri

Federica Sgarbi

Çeviren Nur Taran

ISBN 978-605-86700-6-8

© Temmuz 2013, h₂O yayıncılık ve iletişim hizmetleri ltd. şti.

© Federica Sgarbi 2000. Philosophy of Cats

1. Baskı, h₂O kitap, Ocak 2014, İstanbul.

2. Baskı, h₂O kitap, Ocak 2014, İstanbul.

Yayına hazırlayan Özcan Özen

Çizimler ©Aşlı Alpar (adımizi)

Kapak Sevil Tarla

Sayfa düzeni h₂O kitap

Baskı ve Cilt Ceylan Matbaası-Ahmet Uçar

Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi,

83/317 Zeytinburnu/İstanbul

Matbaa Sertifika No 23352

h₂O yayıncılık ve iletişim hizmetleri ltd. şti.

Barbaros Mah., Tophanelioğlu Cad.,

Gülbeste Çıkmazı, 10/2. Üsküdar - İstanbul

Yayıncı Sertifika No 22734

www.h2okitap.com

www.twitter.com/h2okitap

www.facebook.com/H2o

Kivi ve Bücür,
ile
 nci ve  kinci'ye

*Şayet... bilimsel yaklaşıma sahip bir medeniyet
"iyi" olabilmeyi amaçlıyorsa,
giderek çoğalan bilgiye daha fazla bilgelik
eşlik etmelidir.*

Bertrand Russell,
The Scientific Outlook

İÇİNDEKİLER

ÖnMiyav 13

Kedilerin Felsefesi 15

KEDİLER 19

Berduş	21
Paşa	29
Yin Yang	39
Minnoş	47
Zıpır	53
Boncuk	61
Tekir	67
Harika	73
Hırçın	79
Derviş	85
Kediler ve İlânlar	91
Kutsi ile Aziz	103
Bücür	109
Sonsöz	115

EK 1: KEDİLER VE İSİMLERİ 119

EK 2: PARİS'TEN SEVGİLERLE:

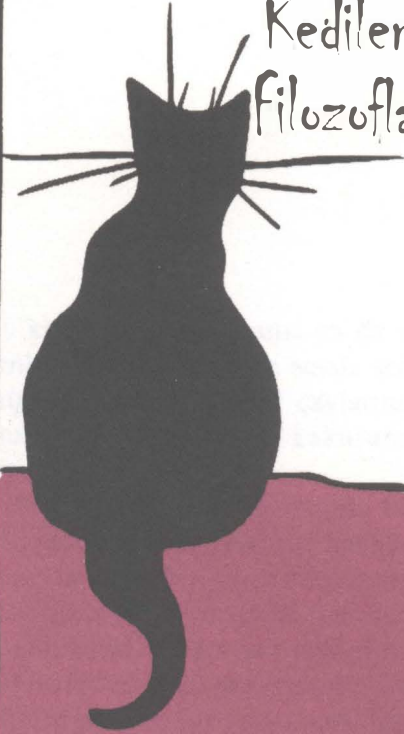
GARFIELD VE PİNPİN 123

EK 3: KEDİLER VE ŞAİRLER 133

Federica Sgarbi

Kedilerin felsefesi
Filozofların Kedileri

ÖnMiyav

Bu kitabı satın aldıysanız ya da satın almak üzereyseniz, muhtemelen ayın sessiz sedasız hallerini, şirin kupalarda sunulan bitki çaylarını, mum ışığını, mumun akıp gidişini, kitap kokusunu ve pek tabii kedileri seviyorsunuz.

Bunları seviyorsanız olumlu bir insan olduğunuz da ortada. Bu konuda da haklıysam günlük yaşam deneyimlerine bir parça felsefe serpiştiren bu kitabın aromasını da seveceğinizi tahmin edebilirim.

Elinizdeki kitapta yer alan öykülerin tümü gerçek yaşanmışlıklardan derlenmiştir. Fakat kediler sahneye çıkmadan önce her şeyin nasıl başladığını size anlatmam gerekiyor...

Kedilerin Felsefesi

Günlerden alelaide bir cumartesi ya da pazar ise ve siz de evinizde ne yapacağınızı bilmeden oturuyorsanız, yaşadığınız şehirde bulunan kedi barınaklarından birini ziyarete gidin derim. “Gidersem kendimi çok suçlu hissederim ve o zavallı kediciklerin hepsini birden eve getirmeye kalkarım!” düşüncesiyle evde kalmaya da devam edebilirsiniz elbette.

Ben de, tıpkı sizin gibi, yaz tatili bahanesi veya çeşitli nedenlerle dağda bayırda bırakılmış ya da sokaklarda yaşamaya terk edilmiş kedicikleri evime konuk olarak kabul edemeyecek durumdaydım. O zamanlar şehrin ortasında, halihazırda İnci ve İkinci adında iki kedinin iktidarı çoktan ele geçirdiği bir dairede otuyordum.

İşte bu “iki” nedenden dolayı, bir cumartesi akşamı kedi barınaklarından birini ziyaret etmeye karar verdiğimde, evdekilerin yanına bir başka kedi daha alamayacağımın zaten farkındaydım. Ama hayat işte, insanın zihninde fikirler bazen de adım adım şekilleniyor. Bir de baktım ki bu ziyareti yapmanın iyi bir şey olacağına karar verivermişim.

Gittiğim barınak, bahçesindeki ağaçlar ve zilin üzerine resmedilmiş büyük kedi ağzı figürüyle adeta bir tabloyu andırıyordu. Diğer yandan arka bahçedeki fırın, kafesler, biteviye miyavlamalar ve kesif çiş kokusu bir anlığına bile olsa ziyaretimi sürdürüp sürdürmememe konusunda beni tereddüde düşürmüştü.

Barınağın, farklı yaşlarda, renklerde ve karakterlerde yetmiş sekiz sakini vardı. Kediler gururlu hayvanlardır. Bunu en çok da bahçe duvarında otururken ya da kanepede uyuklarken fark ettirirler size. Onları kafese kapatılmış görmek beni sarsmıştı. Diğer taraftan elimden hiçbir şey gelmiyordu. Bırakın yetmiş sekizini, bir tanesini dahi alıp götürebilecek durumda değildim. Ayrıca, ben birini götürsem bile barınağa başka kediler gelmeye devam edecekti.

Hayatınıza kaç kedinin patileriyle iz bıraktığını hiç düşündünüz mü? Bir tanesi doğduğunuz evin ya da ninenizin kedisiydi, bir diğerini kendi evinize çıktığınızda size yarenlik etmesi için evlat edinmiştiniz, sahil kenarında ya da dağda kiraladığınız evde ona bir yudum süt verdiğiniz için kapınızı aşındırıp duranı da unutmayın lütfen... Tekir kediler, siyah-beyaz desenliler, İran ve Siyam kedileri... Her biri yüzünüze gülücükler konduran bir anıyla hatırlanan can yoldaşı. Stuart MacMillan'ın da dediği gibi “Her miyavlama yüreğinize işleyen yumuşak bir dokunuştur.”

Yabana atılacak bir söz değil; ne var ki içinde bulunduğum bu durumda, kafeslerden ve odacıklardan yükselen miyavlamalar daha çok yüreğimi eritiyordu. Barınağın konuklarının, onların en içtenlikle sevdiğim yönü olan “kedilik”lerini yaşayamadıklarını görmek beni yaralamıştı. Ama yine de bu, elimden hiçbir şey gelmediği gerçeğini değiştirmiyordu.

Yaşam alanlarından koparılmış yetmiş sekiz kedi-den oluşan bu zavallı topluluk aklımdan bir türlü çıkmıyordu. Onlar için bir şeyler yapmalıyım. Ama ne?

Akrabalarım, dostlarımla, kısacası aklıma gelen herkesle konuştum; hatta benim gibi felsefecilerin (yüksek öğrenimimi felsefe üzerine yaptım) akli selim işlerle uğraşmadığını çünkü zaten felsefenin uygulamaya dair olmadığını ve gerçeklikten kopuk olduğunu söyleyen biriyle dahi...

Oysa felsefe, söylenenin aksine, konu üzerinde uzun uzun düşünme ve konuyu sakince yansıtmaya odaklıdır. Bu yöntemle çözümü keşfedebilmek için en basit yolu bulmaya karar verdim. Sizin ve benim gibi cömert, anlayışlı ve kedi aşığı insanlar olduğundan emindim. Onları barınak sakinleri hakkında bilgilendirebilirim, sorunun kendi kendine çözülebileceğini düşündüm.

Böylece uzun soluklu bir hazırlık yapmak üzere kolları sıvadım. Barınakta yaşayan yetmiş sekiz kedinin bilgilerini topladım. Her birinin yaşını, sağlık durumunu, kişiliğini ve kendine özgü tavırlarını sıralamak gerekiyordu.

Bundan da önemlisi her birinin kendine yakışır şekilde isimlendirilmesi gerekiyordu. Zira, bir kiloluk utangaç bir kediye “Aslan” ismini veremeyeceğim gibi

dokuz kiloluk tombul bir kediye de “Tüy” demek komik kaçacaktı.*

Buradan hareketle barınaktaki her kedinin bilgilerini içeren bir tablo hazırladım. Her birinin öyküsü üzerine dikkatle düşünerek hepsine birer isim verdim. Hemen ardından da planımı barınağın müdürüyle paylaştım. Her gün yerel gazetelerde yayınlanacak ilânlar hazırlayacağımı, böylelikle barınakta yaşayan tüm kedileri yavaş yavaş tanıtacağımı söyledim. Bu projeye tek başıma ilgilendiğim sürece barınak açısından bir sorun olmayacağını söyledi. Lakin müdürün iş arkadaşlarından biri bu konuda çok daha isteksizdi. Ona hatırlamak zorunda kalacağı bir sürü isim sayarak, sırtına bir yük daha bindirmiş olmamdan şikayet ediyordu.

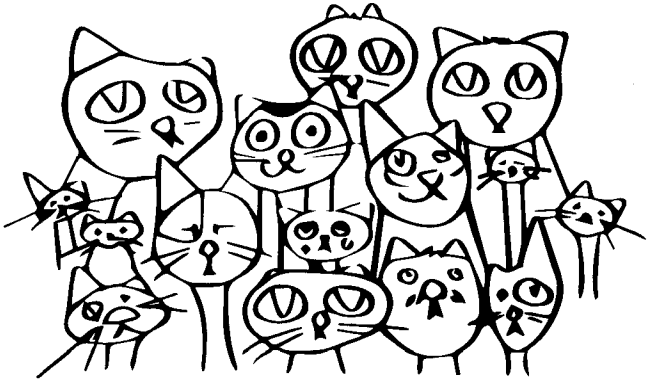
Barınağın müdürünü ikna etmenin heyecanıyla kentteki gazetelerle birer birer bağlantıya geçtim. Hemen hepsi, az ya da çok yardım etmeye razı oldu.

Barınakta yaşayan yetmiş sekiz kedi de, ben de haberin yayılması ve kedilerin yuva sahibi olması konusunda hayati rol üstlenen bu gazetelere çok şey borçluyuz.

Son olarak “kedilerimi” yalnızca yaşadığım kentin sakinlerine değil aynı zamanda tüm bölgeye tanıtmak üzere gerçekçi ama bir o kadar da sempatik ilânlar hazırladım. Belki bu sayede onların da bir yuvası olmasını sağlayabilirdim.

* Kedilerin adlarını anlamlı ve Türkçe olarak kedilerimize verebileceğimiz bir ad olduğu sürece bire bir çevirdik. Aksi durumlarda yazarın vurguladığı anlamı koruyarak, Türkçede verilebilecek sözcükleri seçtik -h2o kitap.

KEDİLER

BERDUŞ

Berduş

Bana göre bir kediyle yaşamamanın keyiflerinden biri de keyfin gerçek anlamına uygulamalı olarak şahit olmaktır.

Compton Mackenzie

İlânlarını hazırladığım ilk kedilerden biri de “Berduş” idi.

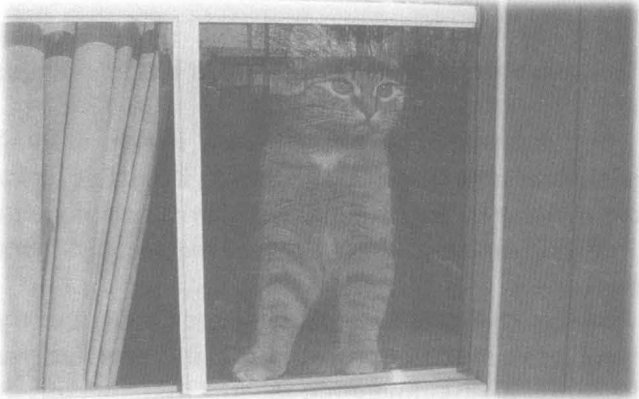
Beş yaşlarında tam bir sarmandı. İsmini, barınağa gelmeden yaşadığı kedi sürüsünde kendisine bakan kadın takmıştı. Soğuk algınlığı tedavisi nedeniyle getirildiği barınaktan çıkacak kadar iyileşme gösterememişti.

Berduş keyfine düşkündü. Onu her gördüğümde ya uzanıyor ya oturuyor ya da bir rafta öylesine duruyordu. Bu keyif düşkünlüğünün rahatlık aşkından öte, de-

rin depresyon belirtisi olduğunu, zavallı Berduş'un da bu nedenle ciddi şekilde tüy döktüğünü çok geçmeden anladım. Üstelik soğuk algınlığı kronikleşmişti. Açık alanda durmaya alışkın olduğundan barınağa ve kedilerin dışarı çıkmasını engellemek için bahçenin çevresine gerili ağa bir türlü alışamıyordu. Onu bu halde görmek içimi acıtmıştı. Kıpırdamayan ve boş bakan gözleri ile kediden ziyade bir zamanlar kedi olan bir canlıya benziyordu. Yine de okşanmaktan büyük keyif alıyordu. Kapıda biri belirttiği an kendisini bir "miyav" ile öne çıkarıyordu. Kafasına dokunduğunuz anda da neşeleniyordu.

Sevgi dolu Berduş, gazetede ilânını verdiğim kediler arasında ilk sıralarda yer almıştı. Başlarda ilânları hazırlarken oturmuş bir üslubum ya da gazetecilik deneyimim olmadığından yalnızca kedilerin bilgilerini sıralıyordum. Dolayısıyla Berduş'un ilânında da yalnızca şunlar yazıyordu:

Berduş, erkek kedi, sarman, beş yaşında, iç ve dış parazitlerden arınmış, aşıllı, tatlı ve iyi kalpli, depresyonda ve keyfi pek yerinde değil. Acilen yuva arıyor.

İlâna barınağın adresi ve telefon numarasının yanında kendi cep telefonu numaramı da ekledim. Daha sonra bunun ne kadar iyi bir fikir olduğunu anlayacaktım.

Berduş'un haricinde ilânda beş farklı kedinin daha bilgileri yer alıyordu. İlândaki diğer kediler için pek çok kişi aradı. Nihayet bu telefonlardan biri de Berduş için çaldı. Sabah saatlerinde ilânımı görüp gelecek olan kalabalığı karşılama umuduyla telefonun yanında bulunmak üzere barınağa gittim. Hâlâ şükranla hatırladığım o gün, pek çok kişi kâh telefon ederek kâh barınağı ziyaret ederek ilâna büyük ilgi gösterdi.

Beni cep telefonumdan arayan bir kadın Berduş hakkında bilgi almak istediğini söyleyerek "Bir sarman evlat edinmek istiyorum, evde iki tane daha var," dedi. Harika bir kedi olduğunu ama çok da iyi görünmediğini ona aktardım. "Size zahmet vermek istemem ama çok da nazik birine benziyorsunuz. Onu bana getirebilir misiniz?" diye sordu. Benim için sorun olmayacağını, arabam olduğunu söyledim. Ardından kedinin durumunun hassas olduğunu göz önünde bulundurması gerektiğini kendisine hatırlattım. Onu yine de almak istediğini söyledi.

Onu almak için içeri odaya girdiğimde, Berduş'u bir yanına yaslanmış, küçük bir pencereden dışarı bakarken buldum. Onu oradan kurtarmaya o kadar hevesliydim ki önüme bazı engellerin çıkabileceği aklımın ucundan dahi geçmiyordu!

Soğuk algınlığı geçirdiği için ilaç tedavisi görüyordu. Veteriner içinse kediye başka bir yuvaya göndermenin temel şartı sağlıklı olduğundan emin olmaktı. Bu konuda en ufak fikrim olmadığından onu almak isteyen kadınla randevuyu ayarlamıştım. İptal etmek de istemedim. Görüşme bir saat sonraydı ve veterineri

arayıp, Berduş'un durumunu ve evlat verilip verilemeyeceğini sordum. Veteriner "Daha bu sabah muayene ettim. Evlat edinilebilir," dedi ve içime su serpti.

Berduş'u, güvenle kollarıma alıp, kulağına "Eve gidiyorsun," diye fısıldamak, hayatımda yaşadığım en harika duygulardan biriydi. Anladı mı bilemiyorum ama mırlamaya başladı. Onu barınakta bulduğum bir taşıma çantasına koyduğum gibi arabanın ön koltuğuna yerleştirdim. Barınağın şehir dışında, muhtemel yeni yuvanın ise şehir merkezinde olması da bir sorundu. Ayrıca, soğuk algınlığı tedavisi için gerekli ilaçları almak üzere öncelikle tam ters istikamete gitmeliydim. Dükkânda ilaçların neredeyse yarısı yoktu. Bulamadıklarımı satabileceğini düşündüğüm başka bir dükkâna gittim. Oraya gidebildiğim kadar hızlı gitmeye ve bir gözümü ondan ayırmamaya özen gösteriyordum. Hareket halinde olmamızdan şaşırmış bir etrafa, bir bana bakıyordu. Dışarısı soğuktu ama arabayı onun için ısıtmış, bir de radyoyu açmıştım. Bir süre sonra bu durum hoşuna gitti ve harektlenmeye başladı. Nihayetinde ben de ihtiyacı olan diğer ilaçları bulmuştum.

Neredeyse tam zamanında muhtemel yuvanın kapısında idim. Zile basıp, "Merhaba. Ben Kedi Kız" dedim (ilânlarda da bu takma ismi kullanıyordum). Kadın, artık geçip gidenlerin adımlarıyla aşınmış taş döşeme, son derece dar ve şirin bir sokakta oturuyordu. Küçük bir kapıyı araladım ve kendimi geniş, bol çimenli ve bakımlı bir bahçede buldum. Elimdeki taşıma çantasını Berduş'un büyük yeşil gözleriyle çevreyi şöyle bir kolaçan etmesi için yukarı kaldırdım. Kadın beni içeriye davet etti. Kediler için biçilmiş kaftan bir yerde, bahçe katı bir apartman dairesinde yaşıyordu. Evin

içi kalasları ve tırmanılacak raflarıyla kediler için tam bir cennetti. Taşıma çantasını özenle ve yavaşça yere bırakıp, koruma kapağını açtım. Çantadan çok daha genç, çok daha atik ve pek meraklı bambaşka bir kedi fırladı. Depresyonunu, barınaktaki eski okuma koltuğunda bırakan Berduş, yeni evinde zıplamaya ve her yanı koklamaya başlamıştı bile.

Kadına, evde iki tane daha kedi olduğu için dikkatli hareket etmenin daha doğru olabileceğini söyledim. Fakat kadının yeni kedisiyle de gayet rahatlıkla ilgilenebileceği o kadar açıktı ki küçük bir sohbetin ardından evden ayrıldım. Kapıyı ardımdan çektiğimde ise Berduş, kedi olma halini resmedercesine yatağın üzerine uzanmıştı bile.

Bu kitapta anlattıklarımı bir parça felsefe ile ilişkilendirme konusunda kendime söz verdim. Zira projenin gerçekleştirilmesinde felsefenin de payı yadsınamazdı. Kısacası, sözümü tutuyorum.

Her öykünün sonunda, öykünün kahramanı olan kedinin şahsına münhasır özelliklerini yansıttığını düşündüğüm bir küçük felsefi alıntı bulacaksınız. Kitabın başındaki Bertrand Russell'dan yaptığım alıntıyla bu anlamda ilk girişimimi gerçekleştirdim bile. Russell'ın (neredeyse) diğer tüm İngiliz filozoflar gibi biraz sert ve keskin bir zihin yapısı vardır. Okumanızı tavsiye ederim. *Mutluluğun Peşinde* (Pursuit of Happiness) kitabını çok sevmiştim. Fakat yine de kedilere dair ilk hikâyemde Russell'a değil Kant'a göndermede bulunmak istiyorum.

Sıklıkla insanların Kant'ı zor anlaşılır bulduklarını işitiyorum. Şüphesiz Kant, kavramları son derece karmaşık bir yapıyla tanımlar ve onu anlayabilmek için anlamaya istekli olmanız gerekir. Örneğin *Aydınlanma Nedir Sorusuna Verilen Cevap* adlı çalışmasında biz insanların icat ettiği “azınlık” kavramını nasıl bir yergiyle paramparça ettiğini görebilirsiniz. Tartışma aşağı yukarı şu şekilde devam eder:

Bir şeyi yapmadan önce bunun “nedeni”ni kendinize sormalısınız. Sizi ilerlemeye götürecek olan şey de zaten budur. Bu konuda ona katılmamak elde değil! Kant'ın pek çok görüşü, gerek derinliği gerekse gerçekliğiyle beni sarstığı gibi yaşamım boyunca bana destek de olmuştur.

Öyküden hareketle *Ethica: Etik Üzerine Dersler* (1775-1780) kitabından bir alıntı yapmak istiyorum:

Hayvan doğası ile insan doğası benzeştir. İnsan doğasının gösterimleriyle örtüşen, hayvanların da, gösterimleri yoluyla ilettiği, taleplerini karşılama görevlerimizi yerine getirdiğimizde dolaylı olarak insanlığa karşı olan görevimizi yerine getirmiş oluruz. Bu nedenledir ki bir köpek, sahibine uzun süre ve sadakatle hizmet verdiyse, hizmet eden insaninkine benzer şekilde bir ödülü hak eder ve köpek hizmet edemeyecek kadar yaşlandığında sahibinin görevi, köpeğe hayata gözlerini yumana dek bakmaktır. Bu tür davranışlar bize insanlara karşı görevlerimizi yerine getirmemiz için de destek olur. Eğer hayvan ve insan davranışları benzeş ve aynı ilkelerden besleniyorsa, o zaman hayvanlara karşı yükümlülüklerimiz var demektir çünkü ancak bu yolla insanlara karşı taşıdığımız benzer yükümlülükleri yerine getiririz.

PAŞA

Paşa

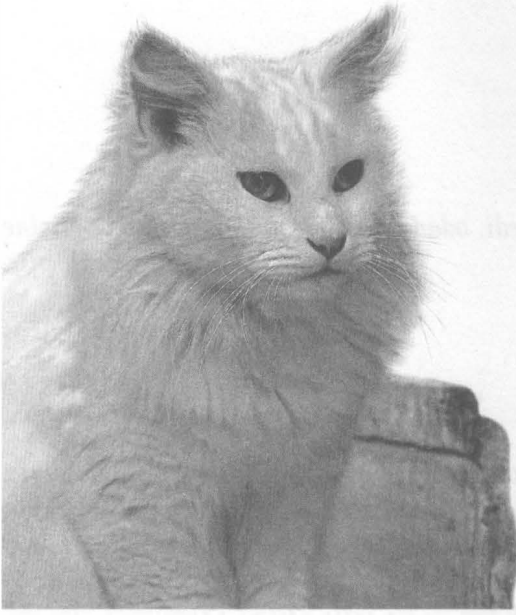
Her kedi, odadaki en alımlı kadın olma yetisine sahiptir.

Edward V. Lucas

Paşa'nın kendine özgü bir güzelliği vardı. Bembeyaz tüyleri, zümrüt yeşili gözleri ve maalesef FIV hastalığı olan bir Ankara (Angora) kedisiydi. Kedileri az çok tanıyanlar bu hastalığın (tam ismiyle Feline Immunodeficiency Virus ya da kedi AIDS'i*) kedilerin ömrünü kısaltan bir etki yaratmadığını bilir. Öte yandan Paşa zaten 10 yaşındaydı ve bir tümör nedeniyle kulak uçları bir ameliyatla alınmıştı. Hemen hemen tüm hayatını barınakta, sevgiden uzak ve bir isim bile alama-
dan geçirmişti. Diğerleri gibi onu da çok sevdim.

* *Feline Immunodeficiency Virus* (FIV) bağışıklık sistemi işlevinin kabul edilebilir olanın altında görev yapması nedeniyle kedilerde çok sayıda sağlık sorununa neden olabilen bir virüstür. Kedi AIDS'i olarak da adlandırılabilen hastalığa, bağışıklık yetmezliği sendromu neden olabilir. Bu virüs, insanlara ve diğer türlere bulaşmaz -ç.n.

Ona, ruhunun asaletini, hareketlerinin soyluluğunu temsil eden bir isim vermek istedim. Böylece ilâni okuyanların, bir zamanlar başına gelen “küçücük” sorunlara karşılık onun hem dış görünüş hem de karakter olarak ne kadar harika bir varlık olduğunu anlamasını amaçlıyordum.

Tüm bu isteklerimi tek bir kelimedede buluşturmak kolay değildi elbette. O zamanlar bir okulda felsefe öğretmenliği yapıyordum ve ders arasında ya da öğle aralarında ilham alabileceğim kaynakları araştırıyordum. Aslına bakarsanız işlerimden biri de bu sırada okulda bulunan herkesi bir kedi evlat edinmesi için ikna etmekte. En sonunda bir gün aradığım ismi buldum: *Paşa* ismi onun asaletine çok yakışacaktı. O sı-

ralarda hâlâ metin yazarlığı konusunda çok deneyimsizdim. Yani yazdığım ilân yine çok kısa bilgilerden oluşuyordu. İlân yayımlandıktan sonra yaşlı annesi için beyaz bir kedi evlat edinmek isteyen bir kadınla telefonda görüştüm. Bir tek o aramıştı zaten. Kadın telefonda kediye ancak on gün içerisinde gelip teslim alabileceğini iletmişti.

Sorun şu ki ilânlar gazeteye gönderilir gönderilmez basılmıyordu. Bu sefer de maalesef ilânı yazı işlerine ulaştırmamın ardından bir hafta geçmiş, gazete ilâna ancak yer verebilmişti. Bu sırada Paşa uyuz kaptı. Çok hafif de olsa, derhal ilaçlarla müdahale de edilse kadının onu görmeye geleceği on gün içinde evlat edinilebilir duruma kavuşması zor görünüyordu.

Şans eseri iki haftadan daha uzun bir süre geçti. Paşa da bu sırada hem hastalığından hem de hastalık nedeniyle oluşan tüy döküntülerinden yavaş yavaş kurtuluyordu. Zamanlamanın muhteşemliği içime su serpiyordu. Kim bilir belki böylece Paşa'ya da bir yuva kazandırabilecektim. Kadınla buluşacağımız gün barınağa iki saat erken gittim. Yanıma tüy temizleme spreyi, bir tarak ve Paşa'nın tasmaına takmak üzere mavi bir fiyonk da almıştım. Taranan ve temizlenen beyaz tüyleriyle kısa süre içerisinde göz alıcı ve karşı konulamaz görünmeyi başarmıştı.

Belki de bana öyle geliyordu.

Kadın bana Paşa'nın aradığı kedi olmadığını, onun yerine sekiz aylık bir kedi yavrusunu evlat edinmek istediğini söyledi. Uğradığım hayal kırıklığı bir yana yaşlı bir kadına yavru kedi vermenin hem kediye hem de kadına bir işkence olacağını düşünüyordum. Yavru kedilerin parazitlerden arındırılması, aşılması, temizlenmesi için sıklıkla veterinerlere götürülmesi

ve aynı zamanda eğitilmesi gerekiyordu. Bir de üstüne yavru kediler hiperaktif oluyordu. Bu anlamda hâlihazırda apartman dairesinde yaşamaya alışmış, tatlı ve sessiz bir kedi duruma çok daha uygun görünüyordu. Bütünöyle hayal kırıklığına uğramıştım ama daha kötüsü, Paşa da barınakta kalmıştı.

Hemen ertesi gün yetişkin bir kedi evlat edinmek istediğini söyleyen bir kadın aradı. Paşa'nın durumunu ona açıkladım, "Hiç sorun değil. Onu bana getirebilir misiniz?" yanıtını aldım.

Kedileri, onları evlat edinmek isteyenlerin evine teslim etmenin benim için bir keyif olduğunu söyledim. Bu bana kedinin yaşayacağı ortamı kişisel olarak görme fırsatı sunuyordu. Kadınla ertesi gün öğleden sonra beş buçukta görüşmek ve Paşa'yı yeni yuvasına götürmem konusunda anlaştık.

Ertesi gün geldiğinde Paşa'yı taşıma çantasına yerleştirdim ve "yeni yuva"ya doğru birlikte yola çıktık.

Ukrayna asıllı kadın, bakıcılığını yaptığı hasta ve yaşlı bir kadınla birlikte harika bir evde yaşıyordu. Paşa'ya bahçenin çok daha güzel görüldüğünden eminim. Tanıştıkları andan itibaren kadın da kedi de halinden gayet memnundu. Paşa, kadının baldırlarına şöyle bir sürtündü, karşılığında da iki sıcak okşama kazandı. Paşa'nın evi keşfetmesini izleyerek üçümüz evin üst katına çıktık. Evlat edinme belgesini doldurdular (evlat edinen kişinin kaydı için gerekli bir işlemi bu). Evden ayrıldığımda Paşa da tıpkı Berduş gibi yatağın üzerinde uzanıyordu.

Ne zaman bir kediye yeni bir yuva kazandırsam, yeni aileyi hayvanın ihtiyaçları ile ilgili bilgilendiriyordum. Pek çoğu için sokaktan kurtarılmış bir kediye evlat edinmek ilk kez yaşadıkları bir deneyimdi. Keza

aynı şekilde kedilerin yiyecek, içecek, yaşam şartları, tüketmesi gereken çim ve otların yanında hareket gereksinimlerini de açıklayan; uygulamaya dönük ipuçlarını sıraladığım ve evde çıktısını aldığım tek sayfalık bir *Kedi Rehberi* de hazırlamıştım. Çoğunlukla evlat edinmenin ardından da yeni aileyi arayıp kedinin alışma durumunu ve ihtiyaçlarını yokluyordum.

Hissettiğim mutluluğun tarifi yoktu. Paşa'yı evlat edinen kadın da beni arayıp, kedinin durumunun iyi olduğunu, hasta ve yaşlı kadınla da çok iyi anlaştıklarını iletmişti.

Çok memnun olmuştum.

Birkaç ay sonra barınağı aradığımda bana "Biliyor musun Paşa'yı geri getirdiler. Bir hafta önce evlat edinen kadın geldi ve işverenin vefat ettiğini söyledi. Onun da ülkesine dönmesi gerekiyormuş ve kediyi beraberinde götürüyorlarmış," dediler.

O anda, muhtemelen sizin de hissettiğiniz üzere çok büyük bir hayal kırıklığı yaşadım. Hayvan hassasiyeti hakkında konuşmak istemiyorum ancak hepimiz, kedilerin de, tıpkı bizim gibi kendilerini bağrına basan veya onlara düşmanca davranan ortamlardan nasıl etkilendiğini biliyoruz.

Paşa, barınağın bahçesinden ayrılmıyordu. Neredeyse bir haftadır yemek yememiş, bulunduğu yerden, diğer kedilerden ayrı durduğu çim zeminden kıpırdamamıştı. Bütün yaşamını bu barınakta geçirdikten sonra sonunda kurtulmanın ve sevgi görmenin bir yolunu bulmuş; kendisine ait bir bahçe ve yatağa sahip olmanın tadını almıştı. Onu bunun için kim suçlayabilirdi ki?

O kadar üzülmüştüm ki hemen çalışmalara başladım. Aslına bakarsanız o sırada birkaç ilânı bir ara-

ya toplamıştım bile. İkna etme kabiliyetim çok daha güçlenmişti. Paşa'nın ilânını yazarken çok daha fazla özen göstermeye çalıştım. İlânın yayımlandığı gün de pek çok telefon aldım (tam olarak kırk üç kişi aradı). İlân şöyleydi:

Paşa İçin Acil Çağrı

Öyküsünün herkesi yürekten etkileyeceğine inandığım Paşa için acil bir ilân vermek zorundaydım. Güzeller güzeli Paşa temiz, parazitlerinden arındırılmış, kısa kulaklı, bembeyaz tüylere, harika yeşil gözlere sahip çok mutsuz bir hayvan. Türk-Angora melezi olan ve uzun yıllardır barınakta yaşayan Paşa'nın kısa ve sık tüyleri var. Bir yuvası olması için elimden gelen her şeyi yapıyorum çünkü diğer kedilerle yaşamaya bir türlü gerçek anlamda ayak uyduramıyor. Onu yeniden hayata döndüren bir yuva bulmayı başarmıştım. Masal iki ay kadar sürdü. Paşa, yeni ailesi ona daha fazla bakamayacağı için, yine barınağa döndü. Lütfen gelin ve onu alın! Barınağa döndüğünden bu yana iyileşmek istemediği bir travmaya girdi, yemek yemiyor ve bahçedeki çimin üzerinden ayrılmıyor. Gün be gün eriyor. Lütfen bu yaşlı fakat şefkat dolu, kar beyazı kediye yaşama şansı verin.

Her zaman olduğu gibi ilânın altına iki telefon numarası ve barınağın adresini ekledim. İlânın yayımlanacağı gün seyahat edecektim ve yapmam gereken küçük işler vardı. Telefonum o sabah saat yedi otuzda ben trendeyken çalmaya başladı.

Genç bir kız Paşa için duyduğu üzüntüyü telefonda aktarırken “Zavallı, öyle bırakıldığı için kendisini çok kötü hissetmiş olmalı,” diyordu. İki saat içerisinde

gelip kediyi alacağını söyledi. Öyle de oldu. Paşa barınağa bir daha asla geri dönmedi.

İtalyan Piero Martinetti, bir yirminci yüzyıl filozofudur. Pek çok insan adını bile bilmez. Kant'ın en sıkı takipçilerinden, ahlak ve yaşam hakkı kavramları üzerine uzman Martinetti'nin *Hayvanlara Merhamet* isimli bir kitabı vardır. Bazı saptamalarının günümüzde bile geçerliliğini koruduğunu gördüğünüzde derinden etkileneceğinizi düşünüyorum. En azından ben etkilenmişim.

Piero Martinetti şöyle der:

Ölen bir hayvanın gözünde insanca bir şeyler vardır. Hayvanların yaşam biçimini daha yakından anlamak, her halükarda insanların, bu varlıklara biraz daha maneviyatla ve daha da merhametli bir şekilde yaklaşmasını sağlayacaktır.

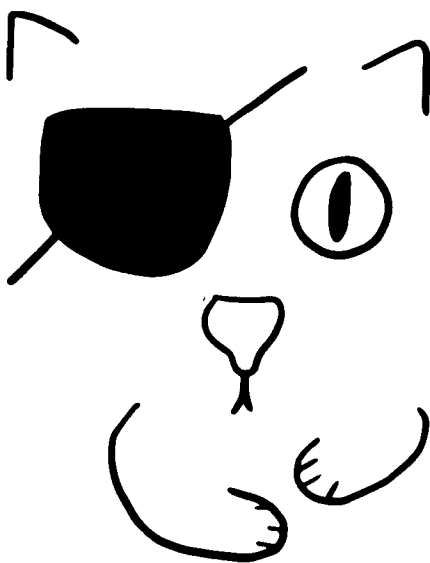
Keza başka bir filozof Grisetto da kedisi için hislerini şu cümlelerle ifade etmiştir:

O yalnızca zavallı, küçük bir kediydi. Fakat beni seven ve çok sevdiğim bu küçük yaratığın hayatımda kapladığı yer son derece mühimdi.

Belki belli bazı şeyleri biraz da Grisetto gibi düşündüğüm için yaptım. Barınağa geri getirildikten sonra kendisini bahçede ölüme terk eden Paşa için bir şeyler yapmak üzere beni harekete geçiren de benzer hislerdi.

Siz olsanız ne yapardınız?

YIN YANG

Yin Yang

Kediler yoğun odaklanmayı algılama ve uğraştığınız şeyle aranıza girme konusunda şaşmaz bir kabiliyete sahiptir.

Arthur Bridges

Yaşlı ve bir şekilde farklı (patisiz, kuyruksuz ya da görmeden) bir yaşam süren kediler **bir yuva** bulma konusunda, doğal olarak, daha fazla sorunla karşılaşır. Yin Yang da bu kedilerden biriydi. Bir enfeksiyon nedeniyle gözlerinden birini kaybetmişti. Mütemadiyen göz kırpmıyor gibi görünse de, bütününe bakıldığında, hoş bir yüzü vardı, hatta çok şirindi.

Fakat bunların haricinde bir sorunu daha vardı. Yin Yang çok ürkek ve hatta utangaçtı. Böyle bir kediye yuva bulmak diğerlerine göre çok daha zordur. Genellikle insanlar, karşılaştıklarında ürktüğü için onlardan

kaçan değil onlara sevgi gösteren bir kedi evlat edinmek ister. Sonuç olarak, sıcak bir ortamda sevgi yu- mağına dönüşebilecek olan bu kediler aynı barınakta yaşayıp, hayatlarını yine aynı barınakta kaybeder. Bu sebeplerden ötürü Yin Yang zor bir vakaydı. Yarısı siyah yarısı da beyaz olduğu için sonradan Yin Yang adını verdiğim kedicik sekiz aylık bir yavruydu. Tıpkı Yin Yang simgesi gibi zıtlıkların müthiş uyumunu taşıyordu. Üstelik bu yavru, acilen yuva bulunması gereken kedi sayısının çok fazla olduğu bir dönemde barınağa gelmişti. Onun için şöyle bir ilân hazırladım:

Yin Yang neredeyse büyümlü denilebilecek güzellikte sekiz aylık bir yavru. Her türlü iç ve dış bakteri temizliğinden geçirildi, arındırıldı. Çok ürkek olduğu için ona sabırla yaklaşacak ve onu anlayabilecek bir kişinin kendisini evlat edinmesini bekliyor. Gözlerinden birini kaybetmesine rağmen gösterdiği dirençten ötürü adını, zıtların dengesini betimleyen ünlü Doğu simgesinden aldı. Size değerli bir dostluk sunmaya hazır.

İlânın yayımlandığı gün kimse aramadı. İki gün sonra cep telefonumdaki genç kız sesi bana “Yin Yang hâlâ barınakta mı?” diye sordu. Yavrunun durumunu kıza açıkladım. Barınağa gelip yavruyu görmek istediğini söyledi.

Yin Yang’ı ziyaret etmek için pek çok kez barınağa gidip gelen genç kızın daha önce hiç kedi evlat edinmediğini ve bunun için annesi ve anneannesini ikna etmek zorunda olduğunu öğrendim. Ona “Kedinin evde özgürce dolaşabilmesi çok önemli. Bu nedenle kediye evde yaşayan tüm bireylerin kabul etmesi gerekiyor,” dedim.

Bir hayvanı evlat edinmenin uzun yıllar sürecek bir sorumluluk olduğunu ve bu konuyu dikkatle düşünmesi gerektiğini söyledim. Sıklıkla insanlar artık istemedikleri hayvanlarını barınaklara bırakır. Bunlardan bazıları neredeyse üç yıl önce evlat edinilmiş hayvanlardır. Başta bunun alerjiden kaynaklandığını düşünüyordum. Alerjilerin bir anda ortaya çıktığını biliyorum çünkü. Fakat aynı özü kullanan üst üste yirmi beş kişi gördükten sonra yaşadığımız kentin havasında ciddi bir sorun olduğu fikrine kapıldım. Bu kadar alerji olan insanı daha önce bir arada hiç görmemiştim.

Bir gün yine telefonum çaldı, telefondaki ses “Kararımızı verdik. Mücadele etmeye hazırım ama sence Yin Yang sosyalleşebilir mi?” diye soruyordu. “Elbette,” yanıtını verdim. Biraz korkmuştu o kadar. Sabırla iyileştirilmesi mümkündü. Üstelik her zaman yardıma hazırdım.

Yin Yang böylece yuva buldu. Bulur bulmaz da karşılıklı mektup (daha doğrusu mesaj) trafiği başladı. Ben Yin Yang’ın durumunu soruyor, tavsiyelerde

bulunuyordum, kız da bana onun tuhaflıklarını anlatıyordu. Kedinin güvenini kazanması için “Ona elinde mama ile yavaşça yaklaş” gibi ipuçları veriyor; yatağın ya da koltuğun altına gizlendiği gibi zor durumlar karşısında çare üretmeye çalışıyordum. Bir süre sonra kızıdan, gelişme kaydedilmeye başlandığı, müjdesini aldım.

Hem de ne gelişme!

Yin Yang barınakta insan gördüğü an sıvışan bir yılan balığı gibiydi. Kedilerin mizacı hakkında fazla deneyim sahibi olmayan biri için bu tarz bir kediye sevmek zordur. Fakat daha önce de yazdığım gibi bu kitap hayatın mucizelerinden; anlayış, cömertlik, şefkat kokan deneyimlerden bahsediyor. Bu yüzden size Yin Yang’ın bana gönderilen ilk fotoğrafının pencere kenarında, sırt üstü yatar vaziyette göbeğini sahibine sevdiren çekilmiş olduğunu söylediğimde çok da şaşırmayın!

“Küçük sorunu” nedeniyle evlat verilmesi daha güç olan bir kediye evine aldığı için çok mutlu olduğunu söyleyen kız, Yin Yang’ı ömrünün geri kalanında barınakta kalmaktan kurtardığı için kendisiyle gurur duyuyordu.

Dolayısıyla yavru kedi de onu bunun için ödüllendirmişti.

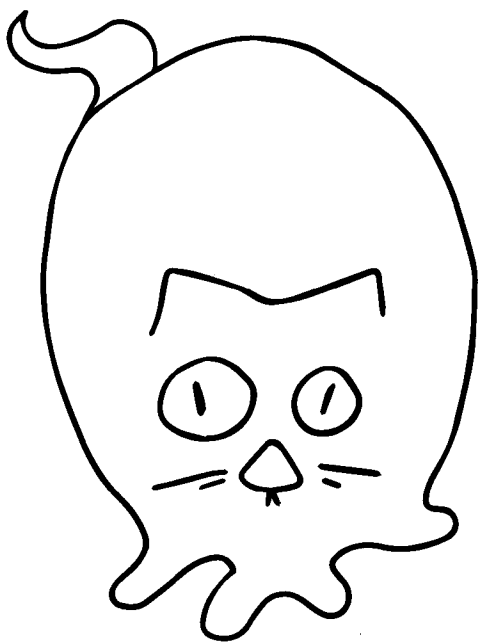

Hayvanların şükran duygusu taşıdığı evrensel olarak biliniyor. Her birimiz hayatımızda en az bir kere olsun buna şahit olmuşuzdur. Birkaç kelime ile tanımlanması pek de kolay olmayan Alman filozof Arthur Schopenhauer tarafından kaleme alınan önemli bir eserde de bunu görüyoruz.

En önemli eserlerinden biri olan *İstenç ve Tasarım Olarak Dünya* (The World as Will and Representation - 1815) aşağıdaki ifadeyi de içeren bir Yüksek Felsefe tezidir:

Hayvanlar da maneviyat sahibi olmaya, şefkat göstermeye ve minnet duymaya kabildirler.

MINNOŞ

Minnoş

Kilolu kediler bile içgüdüsel olarak bu altın kuralı bilir: Şişkoysan, zayıf görünecek şekilde dur.

John Weitz

Barınağa geldiğinde 15 kilo civarında olan Minnoş, “sahibinin” (kimse bir kedinin sahibi olamayacağından bu, son derece çirkin ve uygunsuz bir kelime aslında; ancak burada durumu kısaca açıklamak niyetiyle mecburen kullanıyorum) vefatından sonra, kimsenin evine almaya niyetlenmediği ve hatta ona mutlu ya da en azından uygun bir yuva bulmak üzere kılını bile kıpırdatmadığı, umursanmayan kediler kategorisinde yer alıyordu.

Minnoş, kocaman göbeği, üstü gri-eflatun, altı pamuk beyazı olan garip renkli kürkü ile insanda gülme isteği yaratan eğlenceli fakat biraz alışılmış tanımların dışında ve cüsseli bir dişi kediye. Yedi yaşındaki, fal taşı gibi açılmış bal rengi gözlere sahip kedinin kötü bir huyu da vardı. Korktuğu için gördüğü herkese tıslıyordu. Yaşantısının tümünü sahibiyle birlikte bir apartman dairesinde geçirmiş bir kedi olarak kendisini bir anda, “ona özel” yemek kabı olmayan garip ve kalabalık bir odada buluvermişti. Yeni yaşam koşulları ona çok korkunç görünmüş olmalı.

Vereceğim ilân tüm bunları içermeliydi. Okuyan herkes onun içinde olduğu durumu bilmeliydi ve böylece belki birisi ona ilgi gösterebilirdi.

Şöyle yazdım:

Minnoş’un sahibi bu dünyadan göçtü. Beraber geçen yedi yıldan sonra o şimdi yalnız ve kentimizin hayvan barınağına terk edilmiş durumda. O, eflatun ve beyaz renkli tüyleri, kocaman bal renkli gözleri ile güzel, uysal ve iri (ama gerçekten iri) bir dişi. Şu anda ise yeni çevresine uyum sağlamakta gerçekten zorlanıyor.

Lütfen onu evlat edinin.

Beklenmedik şekilde ilânın yayınlandığı gün bir kız aradı ve telefonda bana şöyle dedi: “Merhaba, affedersiniz benim daha önce hiç kedim olmadı ama ilânınız beni çok etkiledi. Acaba Minnoş hâlâ orada mı?”

Ona tüm hikâyeyi etraflıca tekrar anlattım, ilave bir telefon görüşmesinin ve bir günlük sessizliğin ardından kediye almaya karar verdi.

Yeni kedi severimiz böylece Minnoş'u alıp eve götürdü ama "kullanım kılavuzu" olmadan. Her zaman hazırda basılı kopya bulunmayabiliyordu şu benim *El Kitabı*'ndan.

Birkaç gün sonra telefonda konuşuyorduk ve bana kedinin hiçbir şey yemediğini söyledi. Ona yemek olarak ne verdiğini söylediğinde ise tabii bu benim için hiç de sürpriz olmadı.

Bu kedide beni en çok şaşırtan şey doğru mama talimatlarına uyulmasına rağmen beslenmeyi reddetmesiydi.

Bir şeyler fena halde yanlış gidiyordu. Minnoş'un vefat eden ev arkadaşının oğlunun telefonuna uzun uğraşlardan sonra ulaştım. Düşüncesizlik etmiş ve bize Minnoş'un garip beslenme alışkanlıklarından bahsetmeyi unutmuştu. Bu "Küçük Hanım" tavşan ciğerinden başka bir gıdayı ağzına bile sürmüyordu.

Hayvanlarını barınaklara terk edenlerin (hayvan-
dan kurtulmak için ellerinden geleni yapmaya hazır olduklarını varsayarak) en azından hayvanın yaşam biçimindeki alışılmışın dışındaki noktalar konusunda gerekli bilgileri verecek kadar vicdanlı olması gerekiyor.

Ciğer konusunu öğrendiğim anda Minnoş'un ona verilen yemekleri yememesinin ve açıklanamaz şekilde büyük olmasının nedenini anladım. O sadece şişkindi, şişman değil!

Bu durumu kediyi evlat edinen kıza anlattım. Bugüne kadar tek bir kedisi bile olmamış zavallı kız şimdi Minnoş'un midesine düşkünlüğü ile başa çıkmak zorundaydı.

Öte yandan üstlendiği görevi layıkıyla yerine getirmeye kararlı olduğundan işi hemen kıvırmıştı. Birkaç

ay boyunca iletişimde kaldık ve aramızda gerçek bir dostluk kuruldu. Onu son gördüğümde Minnoş neşeli, sıcakkanlı ve “sadece” dokuz kilocuktu! Yeni beslenme tarzı onu çok daha dengeli, sağlıklı ve temiz bir kedi haline getirmişti. Aslına bakarsanız sonunda kendi kendisini temizleyebilecek kilodaydı! Tüm bunlar düşünüldüğünde Minnoş için her şey yoluna girmişti.

Maalesef hayat bunun gibi güzel hikâyelerden ibaret değil. Hayvanlar üzerinde yapılan deneylerden ya da çiftlikte veya gösteri dünyasında hayvanların maruz kaldığı zulümden ayrıntılarıyla bahsetmek istemiyorum. Fakat tüm bunlar yadsınamayacak gerçekler. Toplum, en azından sanayi toplumu, bir hayvanın hayatının insanınkinden daha değersiz olduğuna inanır.

Bu konu burada tartışılmayacak kadar kapsamlı. Diğer taraftan bu bölümü ünlü filozof Helmut Friedrik Kaplan'dan bir alıntıyla sonlandırmak istiyorum. Kediler ve felsefe üzerine yazılmış bir kitapta vejetaryen ve hayvan hakları savunucusu Kaplan'a yer vermeden olmaz. *Hayvan Hakları: Bir Kurtuluş Hareketinin Felsefesi*'nde Kaplan şöyle der:

İnsanla aynı türden değil diye hiçbir canlının yaşam hakkı insanınkinden daha önemsiz değildir.

ZIPIR

Zıpır

*Kedilerin evcilleştirme konusunda zorluk
çıkardıkları söylenir.
Bu hiç de doğru değil. Benimki beni birkaç günde
evcilleştirdi.*

Bill Dana

“Büyük tekirlerin çok güzel olduğu”na pek çok kişinin katılacağından şüphem yok. Bu, belki de, çizgileri kaplanların, o baştan çıkaran kürkünü andırdığından-
dır. Fakat Zıpır’ın en dikkat çekici özelliği kaplansız
çizgileri değil, ağzındaki diş telleriydi maalesef.

Ağzından geçirdiği bir ameliyat nedeniyle uygulanan anestezinin etkisiyle hâlâ baygın haldeki Zıpır, “sahibi” olan iki kişi tarafından barınağa getirilip bırakılmıştı. Kendisini evde değil de bir kafesin içeri-

sinde, ağzında çiğnemesini zorlaştıran bir metal parçasıyla bularak uyanmanın nasıl da harika bir duygu olabileceğini tahmin edebilirsiniz zannediyorum.

Üstelik sahiplerinin çok çok üzgün olduklarını söylemeye cesaret edebildiklerini düşününce... İyi ki de üzülmüşler, bir de üzülmeseleler zavallı Zıpır'ın başına daha neler gelecekti acaba?

İşin cabası, Zıpır aynı zamanda kedi AIDS'i, yani FIV taşıyordu. Aslında, bahçede yaşayan bir kedinin bu hastalığa yakalanması çok sık rastlanan bir durum ve insanı korkutan isim kısaltması yüzünden etkileri kolayca abartılabiliyor. Ben de bu "hafif rahatsızlığa" yakalanmış, beş yaşında bir kedi sahiplenmiştim. Şimdi on iki yaşına girdi ve sağlığı hâlâ yerinde, yani hayatının mırılamalarla dolu yedi yılını bahsetti bana.

Bu yüzden, bakım evindeki güzel ve sağlıklı kedicikler hakkında yazmamayı tercih ediyorum. Zaten onlar hemencecik bir yuva buluyor ve ilân verilmesine gerek kalmıyor. Bunun yerine, insanları yetişkin kedilerin hayatlarına katabileceği mutluluğu görmeye davet ediyorum.

Yetişkin kedilerin yaşlarından ötürü birtakım alışkanlıklar edinmiş olduğu doğrudur. Ama belki de bu alışkanlıklar sizin için sorun teşkil etmez, hatta hoşunuza bile gidebilir! Bu ihtimali düşünün bir. Tuvalet eğitimini almış, ev hayatına alışık, eski sahibi tarafından terk edildiği ve insan şefkatine hasret kaldığı için daha ilk görüşte size aşık olacak ve kucağınızdan inmeyecek bir kedi... Daha ne olsun?

Kedilerin ömrü ortalama 13-14 yıldır ama daha uzun yaşadıkları da olur. Yani 7-8 yaşındaki bir kediyi sahiplendiğiniz zaman en az altı, hatta yedi sene sizi yalnız bırakmayacak bir dost edirsiniz. Üstelik

bir bakım evinde yalnız ve mutsuz hayata veda edecek bir kediye ikinci bir şans vermiş olursunuz.

Tabii ki bir kedinin bu kadar uzun yaşayacağını bir garantisi yok ama aynı şey yavru kediler ve hatta insanlar için de geçerli.

Belki de yapılacak en doğru şey sizinle bazen bakışlarıyla, bazen elinizi yalayarak bazen de mırlamalarıyla "konuşan" bir kediye yedi yaşında bile olsa sahiplenmektir.

Zıpır "konuşarak" kimseyi kendisini sahiplenmeye ikna edemedi ama şans ona bir başka yerden güldü.

Biri beni o sırada ağır bir soğuk algınlığı geçiren Bilge'yi sahiplenmek için aramış ama veteriner Bilge'nin evlat edinilmeye uygun durumda olmadığını söylemişti. Oysa Zıpır yeni bir yuva edinmeye tamamen hazırды. Diş telleri sonunda çıkarılmıştı ve artık rahat bir şekilde yemek yiyebiliyordu. Ama maalesef barınaktaki yeni ve stresli hayatına uyum sağlamakta güçlük çekiyordu. Hep rafların kuytu köşelerinde saklanıyor ve yemek zamanında mama kabının çevresini saran diğer kuyruklardan fena halde çekiniyordu.

Bilge'yi evlat edinmek için beni aradıkları ve onu yeni evine götürmek için gerekli düzenlemeleri yaptığım sırada, henüz yeni bir yuvaya gönderilecek durumda olmadığını bilmiyordum. Berduş'un hikâyesindeki gibi, bakım evine vardığımda yeni sahibiyle işlemleri tamamlamak üzere bir randevu ayarlamıştım bile. Bilge'nin hasta olduğunu öğrendiğimde ne kadar üzüldüğümü anlatamam. Birkaç gün sonra, Bilge'nin bir enfeksiyon yüzünden hayatını kaybettiğini öğrendiğimdeyse, üzüntüm derin bir kedere dönüştü.

Aynı zamanda, evlat edinilmeye hazır bir aday olduğu halde onu yuva sahibi yapamadığım için de çok üzüliyordum.

En iyi çözüm, Bilge'yi evlat edinmek isteyenlere Zıpır'yi önermekti. Rafta, her zamanki köşesinde uzanmaktan hoşnut, artık güzel ve sağlıklı olan bu kediye baktım: Denemeye değerdi. Müstakbel adayın evine kucağımda siyah beyaz bir kedi yerine, kahve-bej çizgili bir kediyle gittim.

Elbette, tüm bu yaşananlar ve Zıpır'ın geçmişi hakkındaki tüm bilgileri eksiksiz aktarmam gerekiyordu. Kediye evlat edinmek isteyen kadının nazik bir yüzü vardı. Açıklamalarımı yer yer şaşırmış, sorgulayan gözlerle ve hatta keyifli bir ifadeyle dinledi. "Zıpır mükemmel," dedi, "Güzel ve sevecen bir kedi."

İşin aslı, ben hikâyeyi anlatırken, akıllı kedicik de boş durmamış ve yeni sahibinin bacaklarına sürtünerek, kuyruğuyla eteklerine dolanarak kendini sevdirmeye başlamıştı.

Sonunda operasyon başarıyla sonuçlandı! Kendine yeni bir yuva bulan Zıpır halinden gayet memnun görünüyordu.

Oradan sevinç içinde ayrıldım. Bir hafta kadar sonra barınağa tekrar gitmem ve bazı evrak işlemlerini tamamlamam gerekti. Gitmişken, onu görmek için Zıpır'ın yeni sahibini ziyaret etmeye karar verdim.

Elimden geldiği kadar, evlat verdiğim kedilerin yeni evlerini ziyarete gider, hem kedinin sağlık durumunu kontrol eder hem de kedi ve sahibinin oynaşırken mutluluktan mest olma hallerini seyrederim.

Zıpır'a dair aklımdaki son görüntü bir rafın köşesinde tek başına dururkenki haliydi. Yeni evine vardığımda, onu altın sarısı iki kırlentin arasında, bir kazağın üzerine serilmiş, horlaya horlaya uyurken buldum.

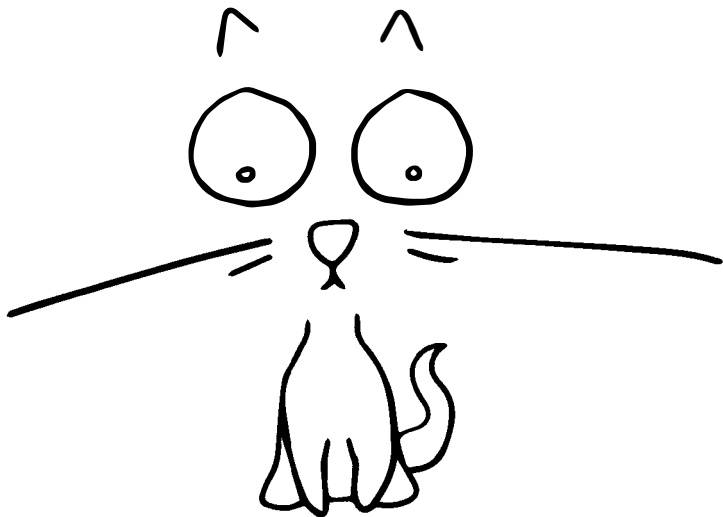
Hayvanların bize katabileceği çok şey var, özellikle de sükûnet ve ilham konusunda. Sanat eserlerine ve şiirlere ilham kaynağı olduklarını ya da evcil hayvan terapisi örneğindeki gibi duygusal tedavi ustaları olarak baş tacı edildiklerini sıklıkla görüyoruz.

Bununla birlikte, onlara borcumuzu her zaman hakkıyla ödediğimizi söyleyemeyiz. Arthur Schopenhauer *Parerga ile Paralipomena* (1851) eserinde bu konu hakkında şöyle yazmıştır:

“An”ı yaşamaya olan tutkumuzun evcil hayvanlarımızla geçirdiğimiz zamandan aldığımız keyfe katkısı büyüktür. Onlar, yaşadığımız anın şekil bulmuş halidir ve bazı açılardan, aklımızdaki düşünce ve kaygılar yüzünden genellikle görmezden geldiğimiz, dertsiz tasasız geçirdiğimiz her saatin kıymetini an-

lamamızı sağlarlar. Sadece varolmuş olmanın kendisine yetmediği bencil ve acımasız insanoğlu, hayvanların sadece hayatta olmaktan tatmin olabilme yetilerini suiistimal ederek, hayvana yalnızca hayatını sürdüreceğ kadarından fazlasını sunmaz.

BONCUK

Boncuk

*Ne kadar zaman geçerse geçsin, iyi bir kedinin
hatırası aklınızdan; ne kadar uğraşırsanız uğraşın,
tüyleri koltuğunuzdan çıkmaz.*

Leo Dworken

Caddeler kırmızı ve altın sarısı renklerle süslenmiş ve ışıklarla donatılmıştı.

Kışın soğuğuna rağmen davetkâr ve güven verici, sıcak bir hava vardı.

Oysa barınakta, her şey bu kadar toz pembe değildi. Ne olduysa o gün, yani Noel arifesinde oldu. Saat yedi civarında, kedi evlat edinmek istediğini söyleyen bir kadından telefon aldım. Ona barınağın yeni konuğu Boncuk'tan bahsettim. Kocaman boncuk gibi gözleri olan ve kucak delisi bu kedicik henüz dört aylıktı.

Kadın Boncuk ile ilgilenmiş gibiydi. Ertesi gün, yani 25 Aralık için randevulaştık. Sonunda Boncuk’u bu kasvetli yerden kurtarıp, sevgi dolu bir yuvaya yerleştirme fikri beni mutlu etmişti.

Barınak, tatil günleri yalnızca sabah saatlerinde de olsa, her gün açıktı. Noel sabahı, saat dokuzda, oradaydım. Gider gitmez, hiçbir şeyin farkında olmadan Noel gününü de herhangi bir günmüşçesine yaşayan kedilerin kulaklarını okşadım. Ama bugünün küçük Boncuk’un asla unutamayacağı bir gün olabileceğini biliyordum. Odaya girdiğim gibi, Boncuk kucağıma geldi ve adeta titreyen, sıcacık bir motor gibi mırlamaya başladı.

Zil çalınca, kapıyı açtım ve kadın içeri girdi. Görünüşe göre, Boncuk ondan hoşlanmıştı. Patileri üzerinde küçük bir vals yaptı ve kuyruğunu yeni dostunun baldırlarına doladı. Tribünlere oynamasını çok iyi biliyordu.

Ancak bu arada benim de kafam karışmıştı. Kadın, bana, ne zamandır kedi almak için yalvaran oğluna henüz Noel hediyesi alamadığını lafı uzata azata anlattı.

“Peki, siz bu kediye istiyor musunuz?” diye sordum. Kedi bakmanın köpek bakmaktan daha kolay, daha doğrusu “tahammül edilebilir” bir seçenek olduğunu söyledi. İlk iki dakika içerisinde, evlat edinilen hayvanların sonunda yalnız kalmasının temelindeki iki nedeni de sıralamış oldu:

Bir: Hayvanları nesne olarak görmek.

İki: Yeterince düşünmeden evlat edinmek.

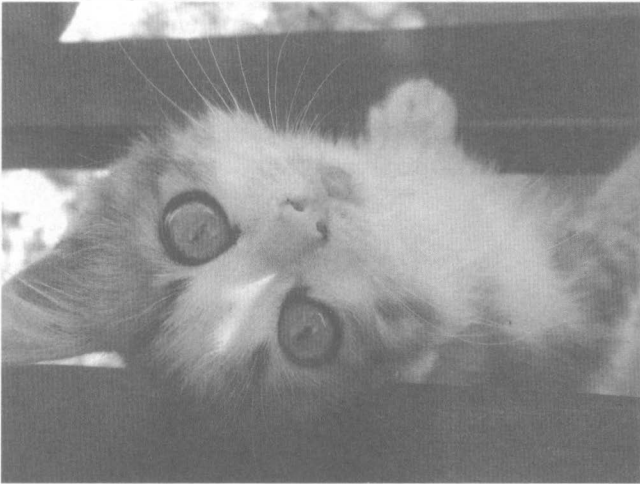
“Tahammül” yeni kurulan bir ilişkinin başarılı olması için sağlam bir temel değildir. Evdeki tüm bireyle-

rin kediyle yaşamaya onay vermesi yetmez. Evdeki herkesin kediyle yaşama fikrine samimi olarak heves duyması gerekir.

Tahammül sınırlarının, yırtılan perdeler, tüy kaplı halılar gibi kedilerin alametifarikası olan şeylerle ne çabuk zorlanabildiğini çok çok iyi biliyorum. Tüm bunlar kedileri seven insanlara hoş gelir, ne var ki çevremizdeki insanlar için o kadar da cazip değildir.

Kedi sahibi olmanın beraberinde getirdiği sorumlulukların önemini ne kadar açıklamaya çalışsam da, kadının beni dinlemediğini anlayınca, kediye sahip lenmesine izin vermedim.

Tabii ki Boncuk'un barınakta kalması fikrinden hoşnut değildim ama onu bir eşya gibi gören birinin evine gitmesinden orada kalmasının daha hayırlı olacağını düşündüm.

Benzer olaylara pek çok kez tanık olmuştum ve artık muhtemel sonuçlarını kestirebiliyordum. Üstelik kedi-

ciğin zaten çalkantılı bir geçmişti vardı ve risk almak istemedim.

Kadın hayal kırıklığına uğramıştı; hışımla ayağa kalktı ve gitti. Ben de bu küçük kediye duyduğum üzüntüyle baş başa kaldım ama onun için en doğru-sunu yaptığımı biliyordum. Yine de kocaman boncuk gibi gözlerine baktığımda, bunu bilmenin pek de faydası olmuyordu.

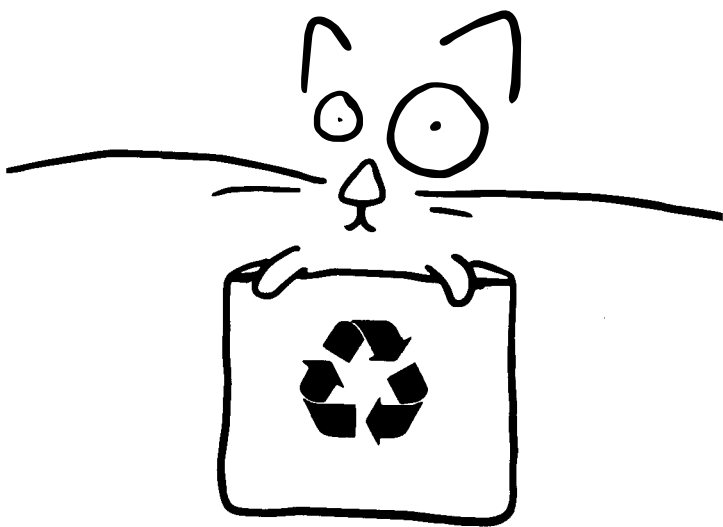
Kadının arkasından kapıyı boğazım düğümlenerek kapattım.

Yine de Boncuk'un henüz yavru oluşuna, sevimliliğine ve cazibesine güvenebileceğimi bilmek beni biraz da olsa teselli etti; bu şartlar altında sahiplenilme ihtimali oldukça yüksekti. Hayatının geri kalanını barınakta geçirmeyeceğini biliyordum.

Bilmediğim şeyse, onun için tüm dileklerimin çok kısa bir zaman içinde gerçekleşeceğiydi. Dört gün sonra harika bir çift Boncuk'u sahiplendi.

Onu taşıma çantasının içinde bakım evinden ayrılırken gördüğümde, doğru yerde olduğunu anladım. Yalnızca Noel için değil, hayatının geri kalanını mutlu bir kedi olarak geçireceği bir yuvaya gidiyordu.

TEKİR

Tekir

Kedi ve insan çiftleştirilebilseydi, bu insanlığa katkı, kedi cinsine ise ihanet olurdu.

Mark Twain

Zavallı sevimli Tekir için gelecek çöp tenekesinin içinden bakınca çok umutsuz görünmüş olmalı. Bir yaz günüydü. Sahibi tatile çıkmak için bavullarını hazırlamış, arabasına yerleştirmiş ve kedisini, kum kabıyla birlikte çöp tenekesine atıp gitmişti.

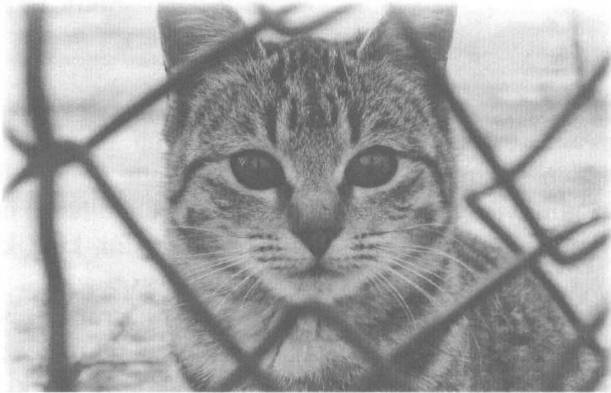
Evet, yanlış okumadınız: Çöp tenekesi. Ama bu budalanın, hayvanlara eziyet etmenin yasal olarak ceza-ya tabi bir suç olduğundan haberi yoktu. Neyse ki, o sırada olay yerinde bulunan açığöz bir kadının plaka numarasını not etmesine izin verecek kadar çöpün yanında zaman geçirmişti.

Hayvanlara eziyet edenler, nerede olurlarsa olsunlar, birilerinin onları izliyor olabileceği ihtimalini bazen unutuyorlar. En karanlık gecede, en ıssız yerlerde bile yaptıklarından sorumlu tutulabileceklerini sonradan anlıyorlar. Tekir'in başına gelenlerde de durum böyleydi. Sahibi olacak ahmağın işlediği suçun cezasını ödediğini bilmek içinizi rahatlatacaktır.

Ama maalesef Tekir de bir bedel ödedi... Hem de gözüyle. Çöp tenekesine düşerken, sağ gözünü ciddi şekilde yaralamıştı. Bakım evine vardığında, çok korkmuş bir haldeydi. Bedensel ve ruhsal sağlığına tekrardan kavuşması zaman aldı. Onun için şu ilânı hazırladım:

Tekir – Çöpten kurtarıldı!

Tekir adındaki kehribar gözlü bu kediciğe evini açmak isteyen var mı? Çok oyuncu ve sevecen bir kedi.

Resimde kafesinin tellerine nasıl da yaslandığını görüyorsunuz. Tekir, ağzı kapalı bir çöp tenekesinden kurtarıldı! Biri onu mama ve kum kabıyla beraber çöpe

atıp gitmiş. Düşme esnasında bir gözü iltihap kaptı ve kör oldu.

Çok sevimli, iç ve dış parazit aşıları tam, ev hayatına alışık bu dişi kedinin, onu sahiplenip, başından geçen kötü olaylara rağmen çok sevecek yeni bir yuva-ya ihtiyacı var. Bu kaplan yavrusuna yuvanızı açın!

Bu kaygılı ilânı verirken, aynı zamanda yasaların hayvanlara eziyet eden ya da terk eden herkesi hapis ve büyük para cezalarıyla cezalandırdığını hatırlatmak istedim.

Son zamanlarda, ilânlara kedilerin resimlerini de eklemeye başladım, böylece ilânları gören okuyucular kedinin neye benzediği hakkında da fikir sahibi olabilecekti. Zaman gösterdi ki, bu dahiyane bir hareketti.

Daha önce de belirttiğim gibi, bu kitabı, çoğu zaman öyle değıllermiş gibi görünseler de, insanların aslında nasıl yüce gönüllü olabildiklerini göstermek için hazırladım. Paşa ve Tekir'in ilânlarına gelen cevaplar bunu bana kanıtladı. Onlarca kişi bana ve bakım evine telefon yağdırdı. Pek çok kişi bu zavallı kedicinin hikâyesinden çok etkilenmiş ve ona bakmaya gönüllü olmuştu. Tekir'i, hali hazırda iki kedisi olan mutlu bir kedi sahibi evlat edindi. Son görüştüğümde, Tekir'cik nihayet evinde mutlu ve huzurlu bir hayat sürmekteydi.

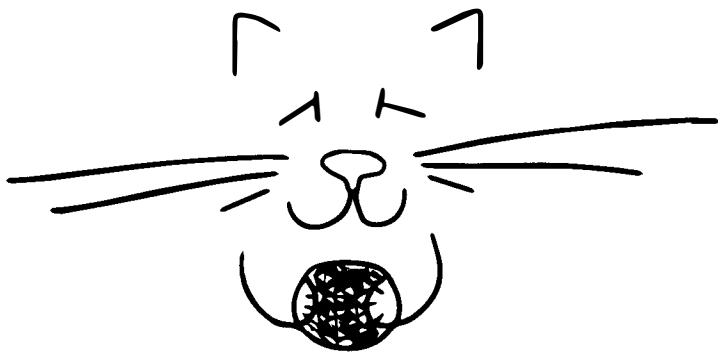
Tekir'in hikâyesini K. Davis'in *Hayvan Hakları Özür Retoriği: Göz Önünde Bulundurulması Gereken Bazı Hususlar* (1994) kitabından şu sözlerle bitirmek istiyorum:

Biz insanlar, evrim yoluyla diğ er hayvanlarla akrabayız. Empati kurma yetimiz de bunu göstermektedir. Yani, kafese mahkûm yaşayan bir tavuğın acı çektiğini ya da doğ al ortamında yaşayan bir tavuğ a kıyasla neler hissediyor olabileceğini anlamak için özel bir yeteneğ e ihtiyaç duymayız. İnsanların bilmek istediğı her şeyi öğrenme kapasitesi olduğı söylenir ama maalesef insan hareketlerinin kurbanı olmanın nasıl bir şey olduğ unu anlamak, insan için son derece zor.

Son olarak R. Lockwood'un bir makalesinden alıntıldığım şu sözlerle Tekir'in hikâyesini bitiyorum:

Hayvanlara işkence eden herkes seri katil olmasa da, her seri katil zamanında hayvanlara işkence etmiştir.

HARĪKA

Harika

Bir kedi yaz gününde bahçe duvarınızı; soğuk kış günündeysse kalbinizi süsler...

Judith Merkle Rilke

Bazılarınız bir yaşındaki dişi bir kedi için, hele ki bu kedi sevimli bir İran kedisiyse, yeni bir yuva bulmanın zor olmayacağını düşünebilir.

Genelde de bu böyledir ama Harika'nınki istisnai bir durumdu.

Harika, barınağa gelmeden önce bir bodrum katında yaşamaya mahkum edilmişti çünkü yaşadığı evin küçük oğlunun kedilere karşı alerjisi olduğu ortaya çıkmıştı. Ne kadar söylesem az: Bir hayvan edinmeden önce, hangi cins ve ırk olursa olsun, ömrünün sonuna dek bu hayvana gözünüz gibi bakabileceği-

nizden emin olmalısınız. Bundan eminseniz ve hayvanı evlat edinmeye karar vererseniz, evdeki herhangi birinin alerjik olma ihtimali her zaman mevcuttur ama yine de bu bir hayvanı iki ay boyunca bodrumda kilitli tutabileceğiniz anlamına gelmez.

Böyle bir durumda, hemen yeni bir yuva aramaya başlamanız gerekir. Öncelikle, hayvan hakları derneklerine başvurabilirsiniz. Günümüzde bu gibi dernekler hemen her yerde mevcut ve gerektiğinde size yardım edecek ve destek olacaklardır.

Bunun yanı sıra, bakım evleri ve çeşitli barınaklar sahibi olmayan hayvanların bakımını üstlenmektedir.

Harika'nın tek şanssızlığı kötü muamele gördüğü bir yuvadan gelmesi değildi maalesef. Harika zaten son derece mutsuz bir ortam olan evcil hayvan satan bir dükkândan satın alınmıştı.

Canlı bir varlığı satın almanın etik dışı oluşundan bahsetmeyeceğim bile, ama özellikle bazı evcil hayvan satan dükkânların sahipleri muhtemel alıcılarda merhamet duygusu uyandırıp, daha çok satış yapabilmek adına hayvanları çok kötü koşullar altında yaşamaya zorlamaktadır. Bu hayvanları satın almak, ahlak dışı olması bir yana, maalesef bu ticarete destek olmaktan başka bir şey değildir.

Küçük İran kedisi Harika'nın hikâyesi de böyleydi. Barınağa getirildiğinde, çelimsiz ve pisti. Henüz bir yaşında bile değildi ve bu kısacık hayatında daha şimdiden bir sürü acı çekmişti. İnanması güç fakat tüm bunlara rağmen, insanlara olan güveni sarsılmamıştı.

Her kedinin kendine has bir kişiliği vardır, safkan olsalar da, olmasalar da. Yine de safkan kedilerin bazı çok karakteristik özellikleri olduğunu belirtmeden edemeyeceğim. Örneğin, eğer sadık, sakın, insanı zor-

lamayan bir kedi istiyorsanız Siyam cinsinden uzak durun. Bu kediler inanılmaz g zelli kter ama fazlasıyla ilgi arsız olabilirler. Deneyimlerime dayanarak söylüyorum.

İki tane Siyam kedisiyle hayatımı paylaştım ve ikisi de müthiş hayvanlardı. Yine de karakterlerinin herkesin tercihleriyle  rt şmeyebileceğini not etmek gerekiyor. Adeta birer sükûnet ve tahammül simgesi olan İran kedileri ise bunun tam tersidir. Yani, büyük bir çoğunluğu öyledir. Safkan bir İran kedisi olan Harika da çok sevimli ve güzel bir kediymi. Yine de ne kadar u raştıysam, ona bir yuva bulamamıştım.

Neden mi?      Harika "cins kedi sevenler" için fazla yaşıydı. Kaç kişinin telefonda bana "Ama bu kedi zaten kocaman olmuş," dediğini tahmin bile edemezsiniz! Kocaman olmuş dedikleri kedi yalnızca on bir aylıktı!

Aslında bu konuyla ilgili tepemin tasını attıran olay, barınağa getirilen yedi yaşımda, aslan parçası bir İran kedisiyle ilgili. Bu kedi için ilân verdi imde bir kadın arayıp, kaç yaşımda olduğunu sormuştu (ki ben bunu ilânda zaten belirtmiştim).

Kedinin yaşını söyleyince, kadın "Ben yedi yaşındaki kediye ne yapayım?" diye parladı. Buna verilecek pek çok cevabım vardı ama hiçbirini buraya yazmak uygun olmaz.

Nihayetinde, Harika hak ettiği gibi bir yuvaya kavu tu.

Verdi im ilân s yleydi:

Harika, genç bir İran kedisi, kırçıllı tekir. Çok sevimli, kısırlaştırılmış, i  ve dış parazit aşıları yapılmış, eve alı kın. Gözleri kehribar sarısı; tüyleri ise altın sarısı ve kahverengi fırça darbeleriyle bezeli.

Bu ilânın biraz daha genişletilmiş hali, önceki kedi ilânları gibi, başarılı oldu.

O sabah çalışıyor olduğumdan kediye sahiplenene çiftle tanışma fırsatım olmadı ama kurtarılmış bir kediye sahiplenmenin hem insanlara hem de kediye verdiği mutluluğu öğreneceklerini bilmek içimi sevinçle doldurdu.

Bir kediyle koltuğunuzu, yatağınızı, masanızı (ya da her ne olursa) paylaşmaya karar verdiğinizde, tercihleriniz ne yönde olursa olsun, şehrinizdeki sahipsiz hayvanlara bakan hayır kurumlarının internetteki ilânlarına göz atın. Er ya da geç, hayalinizdeki evcil hayvanı bulacaksınız.

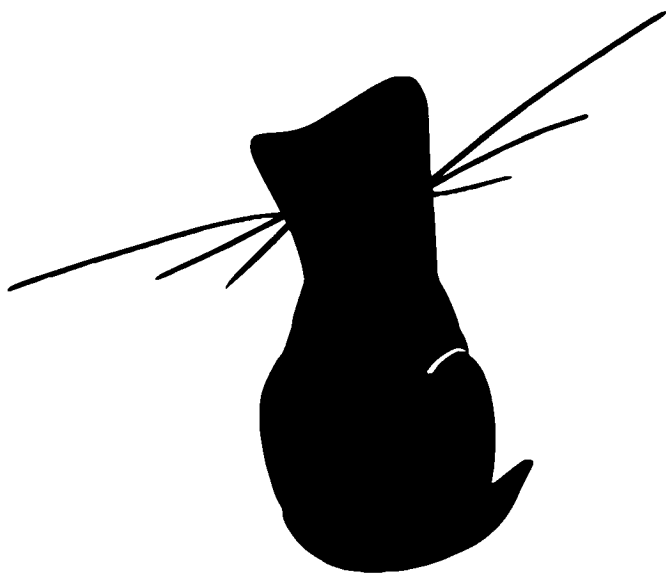
Aslında bu sayfalarda, sevgi dolu bir eylemin yarattığı büyüye tanık oluyorsunuz: Sıcak bir kucak, bir gülücük, samimi bir hareketin büyüü.

Hayvanlar ve insanlar arasındaki derin bağın varlığını ispat edecek (hem düşünürlerden, hem de ruh bilimcilerden) yeterince kanıt sundum. Ama izninizle bir kez daha, milattan sonra birinci yüzyılda yaşamış Antik Yunanlı düşünür Plutarkhos'un sözlerini sizlerle paylaşmak istiyorum. Günümüzde hâlâ geçerliliğini koruyan, insanın ruhuna dokunan eserlerin yazarı Plutarkhos *Et Yemek Üzerine, Birinci Söylev* adlı eserinde şöyle demiştir:

Diğer canlılara böylesine şefkatle ve insanca davranan bir insan, hemcinslerine zarar verebilir mi?

HIRÇIN

Hırçın

*Bir kedinin dostluğunu kazanmak zordur,
çünkü kediler bilge ve filozofça hayvanlardır.
Kimseye sevgilerini sorgusuz sualsiz sunmazlar.*

Théophile Gautier

Hırçın gerçek bir panter; muhteşem bir güzellikti. Simsiyah bedeni, kedilere mahsus, çakmak çakmak bakan sarı-yeşil gözleri sayesinde canlılık kazanıyordu; sinisi ve sessiz adımlarla etrafı kolaçan eden gizemli bir avcıydı. Barınaktaki nispeten “zor” sayılabilecek kedilerden biriydi: Zaptedilemez, vahşi ve “özgür” ruhluydu. Kısaca, gerçek bir kedi. İrice bir vücudu, güçlü bir boynu ve avucunuzu tümüyle dolduracak kadar büyük, yuvarlak bir kafası vardı.

Sakin bir kedi olmadığı için, ona yeni bir yuva bulmak üzere çok uğraşmamız gerekeceğini anlamıştım. Kedi istemeyen birinin bahçesini kendine zorla mesken edindiği için bakım evine getirilmişti.

Bir hayvanı kurtarmak hem kolaydır, hem de yerine getirilmesi gereken bir sorumluluktur. Yolda bulduğu kaza kurbanı bir hayvanı alıp da barınağa getiren ya da hiç olmazsa bir çatı altına alan insanlara her zaman büyük bir saygı duymuşumdur. Gerçek bir fedakârlık ve insanlık örneğidir bu. Bir hayvanın hayatını cebinizden beş kuruş çıkmadan kurtarabilirsiniz.

Yine de, bu durumda bile, oldukça dikkatli olmak gerekir. Mesela, sokaktaki yavru bir köpeği eve almadan önce annesinin yakınlarında olup olmadığına bakmak önemlidir. Aksi takdirde, bir bebeği anne sütünden mahrum etmiş olabilirsiniz.

Bacağınıza sürtünen sevimli kediciğin, tasma olmasa bile, hali hazırda bir sahibi olmadığından emin olmak gerekir. Bu son durumdaki çelişki maalesef hiç bitmez. Tasma takmanın kedilerin doğasına aykırı olduğu doğrudur ama eğer kediniz evden kaçarsa, bir sahibi olduğunu da gösterir. Bir kedinin sahipsiz olduğunu düşünüp barınağa getiren iyi niyetli insanların sayısı inanamayacağınız kadar çok. Ne var ki genelde bu çaba, asıl sahibin kedisini aramak için barınağın yolunu tutmasıyla son buluyor.

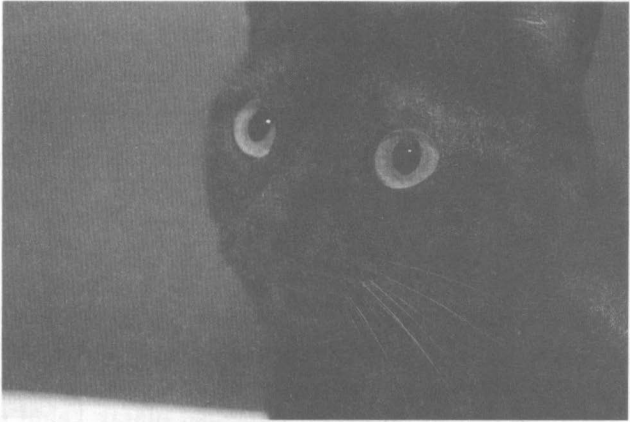
Hırçın, bu kediyle nasıl baş edeceğini bilmeyen bir çiftin bahçesinde vakit geçirmeyi çok sevdiği için kendini barınakta bulmuştu. Düşünün... Bir özgürlük sevdalısı, bir çatı gezgini, kendisi ve diğer kediler için çok dar bir alanda yaşamak zorunda kalmıştı. Barınakta maalesef sınırlı sayıda oda vardı ve bu yüzden her odada birden fazla kedi kalıyordu.

Hırçın neden kendisi gibi birçok kedinin yakalanıp, bu odalara hapsedildiğini anlayamıyordu. Hep camın önünde, dışarıdaki yemyeşil bahçeleri izlemekteydi. İnsanın yüreğini sızlatan bir manzaraydı bu. Yeni yuvasının bahçeli bir ev olması onun için en iyisiydi.

Onun için şöyle bir ilân hazırladım:

Barınaktan Acil Çağrı!

Resimdeki güzeller güzeli kedinin adı Hırçın.

Güçlü yapılı, Bombay cinsinin tipik gür, parlak tüylerine sahip. Kedi olmanın ruhunu taşıyan, özgürlüğüne çok düşkün bir kedi olan Hırçın, gezip dolaşmayı çok seviyor ve barınakta kendisini kapana kısılmış gibi hissediyor. Bu yüzden de depresyona girdi. Çok sağlıklı, kısırlaştırılmış, iç ve dış parazit aşıları yapılmış, tuvalet eğitimi var. Kafesinin yanından geçen herkese onu dışarı çıkarması için yalvarıyor. Yalnızca diğer kedilerle arkadaşlık yapıyor.

Lütfen, Hırçın'a yuvanızı açın!

İlân ilk yayınlandığında bir kez olsun telefonum çal-
madı. İkinci kez yayınlandığında ise yedi kişi telefon
etti. *N'aparsın, hayat işte!*

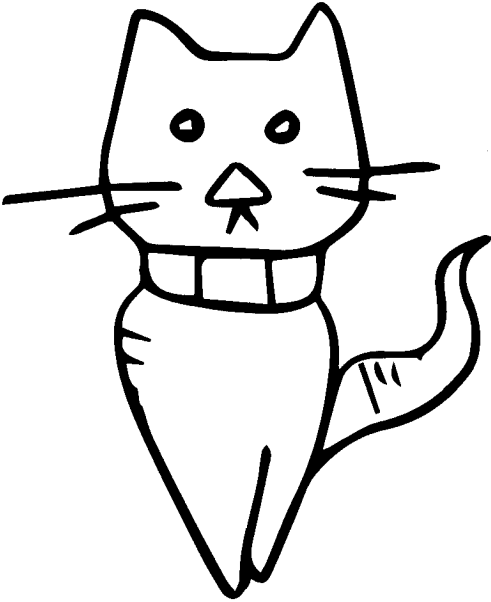
Genç bir kız annesiyle beraber Hırçın'ı evlat edin-
meye geldiğinde barınakta değildim. Kızın kedi-
yi kendine alıştırmak için bir kurnazlık yapıp yanında
kuru mama getirdiğini söylediler. İşe de yaramıştı.
Hırçın'ın yeni yuvasının bir bahçesi ve ne zaman canı
isterse kaçıp gidebileceği bir bodrum katı da vardı üs-
telik.

Yaşama saygı sizin için ne kadar önemli? Buna ne an-
lam yüklüyorsunuz? Bu konuda, Avustralyalı çağdaş
düşünür ve hayvan hakları hareketinin öncülerinden
Peter Singer'ın *Uygulamalı Etik* (1979) kitabına göz
atmanızı öneririm. Orada şu satırları göreceksiniz:

... kendi türümüzle ilişkilerimizde eşitliği sağlam bir
ahlaki temel olarak görüyorsak, kendi türümüzden
olmayanlarla, yani insan dışı canlılarla olan ilişkile-
rimizde de eşitliği ahlaki bir temel olarak kabul et-
memiz gerekir.

DERVİŞ

Derviş

*Bir kedinin dostluğu
tonlarca ilaçtan çok daha şifalıdır.*

Enzo Jannacci

Kedinizi tasmaı olmadan dışarı salmanın tehlikele-
rine biraz da olsa değindim. Tasmanın yapay bir şey
olduğunun farkındayım ama yine de kayıp ya da a-
lınma durumlarında kedilerin izini sürmede tasmalar
Çok yardımcı oluyor. Barınakta gönüllü olarak alış-
maya başladığımda, kaybolan kedilerin çok nadiren
sahiplerine kavuşturulabildiklerini öğrendim. Sanırım
bu, insanların kedilerinin bir barınağa götürülebi-
ceklerini akıllarına bile getirmemelerinden kaynakla-
nıyordu.

Her zaman için, bir sorunu çözenin en iyi yolu onu dile getirmektir. Sokakta bulunan kediler için ilân yazmaya başladığımda, kedinin bulunduğu yeri, zamanı ve tarifini de ilânlara ekledim. Böylece kedi sahiplerini kaybolan kedileriyle buluşturmaya başladık.

Bu şekilde on iki kedi yaşamlarının geri kalanını barınakta geçirmekten kurtularak yuvasına geri döndü; on iki aile de kedilerinin nerede ve ne halde olduğunu düşünerek çektikleri acıdan kurtuldu. Üstelik tüm bunlar, bir gazetede yayınlanan beş satırlık bir ilân sayesinde gerçekleşti.

Bunun bir örneği Derviş idi. Tabii ki bir hayırseverin kaza sonrası yaralı halde bulduğu, gözleri korkutan fal taşı gibi açılmış bu kediye bir kutunun içinde bakım evine getirdiği gün, onun gerçek adının bu olduğunu biliyordum.

O günü hâlâ hatırlarım, ne kadar çok ağlayıp miyavlamıştı, zavallı şey...

Çok korkmuş olsa da, ev kedisi olduğu ve iyi bakıldığı her halinden belliydi. Üstelik kısırlaştırılmıştı; yani birine ait olduğu ortadaydı. Muhtemelen evden kaçmış ve bir araba çarptığı için geri dönememişti.

Orta boylarda, tekir bir kediye ve küçük, üçgen bir ağzı vardı. İlânlarıma resim de ekliyordum, özellikle de sokakta bulunan kediler için.

Derviş için şunları yazdım:

Mahallemizde Bulunan Kedi

6 Temmuz günü resimde gördüğünüz kedi, arka sol bacağı yaralı halde bulunmuştur. Genç, arkadaş canlısı ve kısırlaştırılmıştır. Tüyleri kahve ve bakır renklerinde kırçılarla bezeli bir tekir.

Sokakta bulunan kediler için gazeteye ilân vermek faydalıydı ama sahibinin ilânı okumama ihtimali her zaman için mevcuttu. Bu yüzden her ilânı iki ya da üç kez gönderirdik.

Derviş'in durumunda, ancak dördüncü ilândan sonra sahibi bizi arayıp kedinin kendisine ait olduğunu söyleyerek hem bizi, hem de kendisini büyük bir dertten kurtarmış oldu.

Harika bir histi bu.

Eğer gözlerin ruhun aynası olduğu doğruysa, Derviş'in gözleri bakım evine getirildiği sabah çok ama çok şeyler söylüyordu. Kedilerin ruhu olduğuna inanmıyor musunuz? Öyle olsun. Her neyse, şimdi Schopenhauer'un *Parerga ile Paralipomena* (1851) kitabında bu konuyla ilgili neler dediğine bakalım:

Hayvanlar ve insanların aynı madde ve tözü paylaştığına ilişkin bu son derece basit ve sorgulanamaz gerçek insanların zihinlerinde yer ettiği zaman, hayvanların gerçekten hakları olacak ve canları rezil bir serserinin ruh hali ve vicdansızlığına bağlı olmaktan kurtulacaktır.

Ancak o zaman, şarlatan doktorlar sayısız hayvan üzerinde en cani işkenceleri deney adı altında uygulayamayacak, tüm tuhaf ve cahilce arzularını gerçekleştiremeyecekler.

KEDİLER VE İLÂNLAR

Kediler ve İlânlar

Sizlerle en değerli anılarımdan bazılarını paylaştım. Ama bunlar başarı öykülerinden yalnızca birkaçı. Aşağıda, barınakta çalıştığım sürede yeni bir ev bulmalarına ve sahiplerinin gönüllerinde taht kurmalarına yardımcı olduğum bazı kedilerin ilânları yer almaktadır.

Latife, Yuva Arayan Sevgi Yumağı

Beni sokakta, terk edilmiş ve çaresiz bir halde buldular. Barınakta bana yeni bir isim verdiler: Latife. Şöyle bir bakacak olursak pek çok iyi özelliğim var:

Sevecen ve tatlıyım, arkadaş canlısı ve cana yakıным, asil ve zarifim, minik, narin bir tekirim. Kısırlaştırıldım ve aşılarım da yakında yapılacak.

Burada kalmak istemiyorum, lütfen bana yuvanızı açın!

Efendi

Siyah beyaz, çok tatlı, yeni yuvasını bekliyor. Gün içinde gelerseniz, Efendi burada sizi bekliyor olacak. Yalnızca bir yaşında, sevgi dolu ve terbiyeli, hareketli, neşeli ve... Kısırlaştırılmış!

Sürmeli Yuvasını Arıyor

Herkese merhaba, öncelikle kendimi tanıtmama izin verin. Ben barınağın yıldızı Sürmeli. Sevimli ve güzelim. Üstelik tam bir mırmır kraliçesiyim. Yeni bir yuva, sıcak bir kucak ve sırtımı okşayacak bir el arıyorum. Sizden asla kaçmam, hatta peşinizden koşarım. Henüz sadece bir yaşındayım. Kısırlaştırılmış, tatlı, neşeli ve aşıları tam bir kediciğim. Yolum bu barınağa düştü, bu yüzden şu an ilânımı okuyorsunuz. Bana sahip çıkmak ister misiniz?

Bunu bir düşünün! O zamana kadar, sizi bekleyeceğim. Gelip beni alın. Sürmeli'yi isteyin!

Cingöz ile Çapkın Sizi Çağırıyor

Acil duyuru: Evinize gelmek isteyen harika kedicikler var.

Cingöz, müthiş ve çok sevecen, çizgi filmlerdeki Sylvester'a benzeyen, siyah beyaz renkte bir kedi. Kısırlaştırılmış, aşıları ve parazit tedavisi yapılmıştır. Eğer onu sahiplenmek isteyen varsa, her an gitmeye hazır, sizi bekliyor.

Çapkın ise maalesef uzun süredir bir yuva bekliyor ve git gide morali daha da bozuluyor. Genç bir tekir

erkeği, türüne has çizgileri taşıyor ve burnu ile boyun çevresi beyaz. Çok yakışıklı, kısırlaştırılmış, parazit tedavisi yapılmış ve aşları tam. Yabancıardan çekiniyor ve kulaklarını indiriyor. Yaramaz görünse de, aslında sadece korkuyor.

Sinbad Yeni Evini Arıyor

Resimde gördüğünüz Sinbad, Siyam kırması, kısırlaştırılmış, parazit tedavisi yapılmış, çok sevecen ve evcil bir kedi. Benzersiz bir hikâyesi var: Mart ayının ortasında, sokakta ölmek üzereyken bulunuyor ve yaşamasına pek ihtimal verilmiyor. Derken, bir mucize gerçekleşiyor... Ona sıcacık bir kucak sunmak isteyen hayvan dostlarına sesleniyorum. İlgi arsız bir kedi değil ve yalnızca onu eski güzel günlerine kavuşturacak birine ihtiyacı var.

Yumak Sahibini Bekliyor

Lütfen karamel renkli Yumak'a sahip çıkın. Geçtiğimiz yaz sahibi tarafından terk edilen Yumak, onlarca kediye bakan bir gönüllü tarafından bronşiti olduğu için barınağı getirilene kadar üç ayını sokaklarda geçirdi. Şimdi sağlığı yerinde ama morali için aynısını söyleyemeyiz. Kocaman, yeşil gözleri yalnızca sırtı okşandığında ışıltıyor. Lütfen gelip, ona bir şans verin.

Bakım Evinde İki Kedi Yeni Yuva Arıyor

İki yavru kedi yeni yuvasını arıyor. İlki, güzelliği ve asaleti prensesleri andıran Prenses, Norveç cinsi bir dişi. Şerbet ise cins bir kedi değil: Siyah bir sokak

kedisi. Büyüleyici bakışlara sahip, müthiş bir hayvan olan Şerbet, saçma batıl inançlar yüzünden aylardır bakım evinde kaderine terk edildi. Gelin ve onlara bir şans verin.

Avare ile Şekerlik Sizi Bekliyor

Avare yakışıklı bir Bombay kedisi. Genç, parazit tedavisi yapılmış, kısırlaştırılmış, aşıları tam, sevgi arsız ve onu ömür boyunca sevecek yeni ailesini arıyor.

Şekerlik ise kırçılı ve çok sevecen bir kedi. Hayatını bir apartman dairesinde geçirdikten sonra, bir gün kız kardeşiyle birlikte sokağa atıldı. Kardeşi yeni evini buldu, bu yüzden Şekerlik Noel'i barınakta tek başına geçirdi. Çok ürkek bir kedi ve birazcık sevgi ve huzur arıyor. Ona yeni bir şans vermek isteyen var mı?

Pamuk'a Yuvanızı Açın

Bakım evine geldiğinde çok da "minnacık" bir kedi değildi. Sahibinin ölümüyle, bu sarı gözlü, süt beyazı renkte muhteşem, tatlı, sevecen, kısırlaştırılmış kedinin yüzü gülmedi. Pamuk henüz sadece üç yaşında, genç bir kedi ve onunla ilgilenecek özel birini arıyor. Çok ciddi olmasa da sistiti var; bu yüzden evinizdeki birazcık sevgi ve ilgiye daha da muhtaç.

Onu bakım evinde kaderine terk etmeyin.

Tırsık Sevgiye Aç

Resimdeki sevimli kedinin adı Tırsık. Sarı gözleri var ve iki-üç yaşlarında. Yavrularıyla birlikte terk edilmiş halde bulundu ve bakım evine getirildi. Yavrular sahiplenildi, ama anneye yuvasını açan olmadı. Bu

sürede kısırlaştırıldı, sağlık kontrolleri ve parazit tedavisi yapıldı. Herhangi bir sağlık problemi yok. Çok munis ve sevecen bir kedi, ama diğer kedilerden rahatsız oluyor ve neredeyse hiç yemek yemiyor. Acil olarak onu çok sevecek yeni bir aileye ihtiyacı var. Lütfen, çabuk gelin!

Olimpos Dağı'ndan Barınağa

Artemis, Apollon ve Zeus yeni sahiplerini bekliyor. Bu yavrular iyi huylu, biraz utangaç ve tuvalet eğitimi var. Her birinin ismi Yunan mitolojisindeki tanrılardan geliyor...

Apollon: Antik Yunan müzik tanrısı kadar zarif, beyaz ve gri tekir tüylü bu kedi iki yaşında, parazit tedavisi yapıldı ve aşıları tam.

Artemis: Gümüş rengi bir tekir olan bu kediciğin burnu siyah, minik bir kalp şeklinde. Yunan Tanrıçası Artemis gibi, o da avcılıkta çok başarılı; bütün sivrisineklerin, kelebeklerin ve uçan her şeyin peşinde koşturuyor. İki yaşında, kısırlaştırılmış ve parazit tedavisi yapılmış.

Zeus: Onu resimdeki muzip yüz ifadesinden tanıyabilirsiniz... Gri ve beyaz renkleriyle hayatınızı tamamlayacak bir tekir kedi. İki yaşında, kısırlaştırılmış ve parazit tedavisi yapılmış.

Sevimli Zencefil Yeni Yuvasını Arıyor

Zencefil kürkü üç renkten kırçillı, kısırlaştırılmış, aşıları yapılmış yetişkin bir dişi.

Yedi yıl bir ailenin yanında yaşadıktan sonra barınağa getirildi. Bu değişim onun için büyük bir şok

oldu. Artık insanlara hiç güveni yok. Uzun süredir barınakta olmasına rağmen diğer kedilerle yaşamaya hâlâ alışamadı ve çok az yemek yiyor. Ona eski evindeki sevgi ve huzuru yeniden sunabilecek sakin bir yuva arıyor.

Lütfen en azından barınağa gelin ve onunla tanışın...

Tibet'ten Sevgilerle: Zen Yeni Yuvasını Arıyor

Zen çok tatlı, insana huzur veren bir erkek kedi. Zen'i her an odadaki en yüksek mobilyanın üzerine tünemiş, filozoflar gibi düşüncelere dalmış bir halde görebilirsiniz.

Objektife kırçilli renkleri beyazla süslenmiş bakan kedi de Zen'in ta kendisi. İki yaşında, parazit tedavisi yapılmış, kısırlaştırılmış ve tuvalet eğitimi var.

Gelin ve ona "Merhaba," deyin.

Aslan'ın Yardıma İhtiyacı Var

Dünyalar tatlısı Aslan, yaklaşık üç yaşında ve kısırlaştırılmış siyah, beyaz bir kedi.

Ona bir araba çarptı. Şu an sağlığı yerinde. Fakat barındaki sepetinden çıkmak istemiyor. Aslan'ın ameliyattan sonra biraz yürüyüş yapması çok önemli.

Onu sahiplenecek ve buradan kurtaracak birine ihtiyacımız var, çünkü burada gerçekten çok mutsuz.

Çok tatlı ve kucak delisi bir kedi. Tüyleri biraz uzun ve kalın, gür bir kuyruğu var.

Lütfen ona sahip çıkın. Şimdiden minnettarız.

Huysuz Hanım Yuvasını Arıyor

Huysuz Hanım başına gelenleri ne anlayabiliyor, ne de kabullenebiliyor. Barınaktayken evlat edinilen ve sonra tekrar barınağa dönen Huysuz Hanım hem evini, hem de kedisini bırakıp giden sahibesinden mustarip.

Kendi başına bir koltuğu kaplayacak boyda, güzel bir kedi. Neredeyse beş yaşında, kısırlaştırılmış, parazit tedavisi yapılmış, aşıları tam ve tuvalet eğitimi var.

Fıskiye Kuyruklu Asya ve Sokakta Bulunan Bir Kedi

Asya kızıl-kahve tonlarında, güzel ve cazibeli bir dişi kedi. Fıskiyeyi andıran tüylü kuyruğu ile sizi okşayabilecek, vücudunun geri kalanı orta uzunlukta, kolay taranan tüylerle kaplı kürküyle güzeller güzeli bir kedi. Onu evlat edinmek ister misiniz? Evcil, kısırlaştırılmış ve insan canlısı bir kedi.

Ayrıca, diğer resimdeki kedi de ... tarihinde, ...'da, ... adresindeki bir evin bahçesinde bulundu. Sahibi aranmaktadır.

Safkan Devon Rex Cinsi Bir Kedi ile Zifir Yeni Yuvalarını Arıyor

Kum adında, safkan Devon Rex cinsi iç ve dış parazitlerinden arındırılmış bu güzel kedi barnakta yeni sahibini bekliyor. Ağustos ayının on yedisinde, ...'de bulundu. Oldukça şeker ve sevgi dolu.

Zifir ise simsiyah, muhteşem bir genç kedi. İç ve dış parazitlerinden arındırılmış, kısırlaştırılmış ve aşıları yapılmış, çok sevecen ve derhal yeni bir yuvaya ihtiyacı var.

Ayrıca Ağustos'un on altısında ...'de oldukça bakımlı, ev hayatına alışık ve kısırlaştırılmış bir erkek (ya da dişi) kedi bulundu.

Moby Dick Boyutlarında İki Aslan Parçası Yeni Yuva Arıyor

Resimdeki kocaman iki kedi Güzelce ile Kalori yaklaşık beş yaşlarında ve sahipleri vefat ettiği için barınağa getirildiler. İkisi de ev hayatına çok alışkın: Gri beyaz olan biraz daha utangaç, üç renkli olansa inanılmaz oyuncu. İkisi de devasa boylarda, kısırlaştırılmış, sağlık kontrolleri ve parazit tedavileri yapılmış. Hayatları boyunca evde bakıldıkları için barınakta yaşamaları mümkün değil.

Lütfen onlara sahip çıkın!

Güzeller Güzeli Düşes Bakım Evinde Sizi Bekliyor

Walt Disney'in *Aristokediler* çizgi filmindeki çalışma odasının süsü, aristokrat ve asil Düşes'i kesinlikle hatırlarsınız. Barınağa uğrarsanız, onu tebasına hitap ederken bulabilirsiniz.

Düşes, gri beyaz renklerinde Mackarel cinsi bir tekir, kısırlaştırılmış, parazit tedavisi yapılmış, aşıları tam, ev hayatına alışkın ve tuvalet eğitimi var. Bakım evinde kendini terk edilmiş hissediyor ve buraya uyum sağlayamıyor. Tek istediği yeni bir yuva.

Lütfen, Siyam Melezi Çile'ye Evinizi Açın

Sizlerle bu dünyalar güzeli kedinin acı hikâyesini paylaşmak istiyorum. Tatlı ve sevecen, mavi gözlü

bu Siyam melezi son derece sağlıklı bir kedi. Eski sahibi huzur evine yerleştirildiği için o da barınağın yolunu tuttu. Yıllarca evde bakıldığı için bakım evindeki hayata uyum sağlayamıyor ve acilen yeni bir aileye ihtiyacı var. Kaç yaşında olduğunu söyleyemeyeceğim, ama genç bir kedi değil. Eğer ona birazcık huzur vermek istyorsanız...

Lütfen bu ilâna cevap verin. Bekliyoruz

Süt Kardeşler'e Sahip Çıkın

Bir yaşındaki siyah beyaz Süt Kardeşler, sahipleri tarafından barınağa bırakıldı. Artık istenmiyorlar ve ev hayatına alışık oldukları için bu kalabalık ve hastane ortamını andıran yerde kendilerini yalnız ve mutsuz hissediyorlar. Oldukça tatlı ve insan canlısı kediler. Üstelik mıncıklanmayı çok seviyorlar...

Lütfen gelin, görün ve onlarla yuvanızı paylaşın.

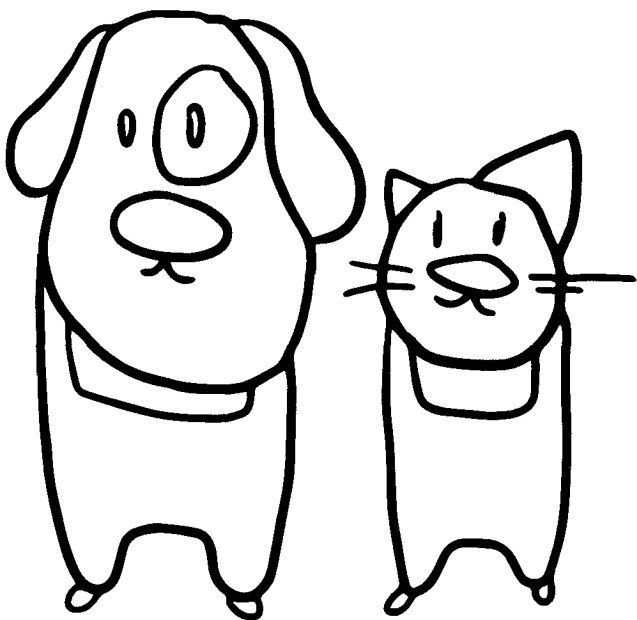
Minik Çimen Sizi Bekliyor

Çimen'in tatlılığını tarif etmekte kelimeler yetersiz kalıyor. Henüz sadece iki buçuk aylık ve resminden de görebileceğiniz gibi olağanüstü sevimli. Çimen ismi umarım bu kediciğe uğur getirir.

Anladığımız kadarıyla, yalnızca gölgeleri seçebiliyor, ama bu bir sorun teşkil etmiyor; çünkü kedi severlerin de bildiği gibi, kediler yalnızca diğer duyularıyla da hayatlarını normal bir şekilde sürdürebiliyorlar.

Bir an önce gelin ve Çimen'i evinize götürün. Çimen barınakta kendini kaybolmuş gibi hissediyor.

KUTSİ İLE AZİZ

Kutsi ile Aziz

Kedilerin kendi alanlarını belirleme huyları beni rahatsız etmiyor. Bu bölge sırtımın tam ortası, saat de sabahın dördü olmadığı sürece.

Maynard Good Stoddard

Kedilerden sonra sıra köpeklerde... Hayvanları bu kadar seven ve onların iyi birer yuva sahibi olması için çabalayan biri olarak, bir süre sonra köpekler için de ilânlar hazırlamaya başladım. Süreç kendiliğinden gelişti.

Şehrin kedi barınağı, köpek barınağının tam karşısındaydı. Bazı bariz nedenlerden ötürü, burası köpek barınağına uygun yapıda değildi. Bakım evinden kaçan pek çok kedi, kendilerini birden gönüllülerinin

gezdirdiği köpeklerin önünde buluyordu. Ama yapacak pek de bir şey yoktu.

Oraya ilk kez bir cumartesi günü, öğleden sonra gittim.

Hayatları boyunca yalnızca kedi beslemiş kedi âşıkları için köpeklerin varlığına alışmak biraz güçtür. Mırlamanın yerini kuyruk sallamalar, sürtünmelerin yerini hoplayıp zıplamalar, miyavlamaların yerini havlamalar alır. Büyük bir farklılıktır bu.

Ortama ayak uydurmam biraz zaman aldıysa da, bu köpeklerin kafeslere kapatılmış halleriyle yaşadıkları acı terk edilme ve kötü muamele deneyimlerini bilmek içimi sızlattıyordu.

Bu kitap kediler hakkında. Bu nedenle ilginç ve önemli de olsa, başka türlerden uzun uzadıya bahsederek konuyu dağıtmak istemem. Ama beni derinden etkileyen binlerce köpekle karşılaştım, bu yüzden sizleri bir kez daha evcil hayvan evlat edinmeden önce barınakları ziyaret etmeye davet ediyorum. Vicdanınız için büyük bir rahatlık ve bu hayvanlar için de bir kurtuluş olacaktır. Buralarda oldukça etkili (ve canla başla) çalışan birçok gönüllüyle tanıştım ve inanılmaz özveri göstererek yapılan pek çok çalışmaya tanık oldum.

Böylelikle, kedi hikâyelerine köpek hikâyeleri de eklemeye başladım. Sahiplenilmeyi bekleyen köpek sayısı kedi sayısına göre çok daha fazlaydı ve asıl önemli olan herkesi bilgilendirmek ve barınağı ziyaret etmeğe çağırmaktı. Gerisi kendiliğinden gelecekti.

Gönüllüler sayesinde varlığından haberdar olduğum, köpeklerin Nazi kampı gibi kafeslerde tutulduğu bir barınak hakkında ilânlar verdim ve ne mutludur ki, bu ilânlar sayesinde pek çok köpek yeni yuvalarına

kavuştu. Ama genellikle yaşadığım şehirde, köpeklerin ilgi ve şefkatle bakıldığı, yine de kalıcı yuvalar aradıkları iki barınak hakkında ilânlar yazdım.

İlânlardan birini örnek olarak vereceğim:

Bir Kedi Bir De Köpek: Kutsi ile Aziz

Resimdeki tatlı mı tatlı kediciğin adı Kutsi, biz ona Benny de diyoruz. Ona baktığınız anda minicik gözleri, zarif burnu ve sevecenliğiyle kalpleri fethediyor. Hareketli ve oyuncu kedileri sevenler için biçilmiş kaftan.

Aziz ise ... Sokağı'ndaki köpek barınağında aylardır yeni sahibini bekliyor. Bu siyah beyaz, sevimli köpek daha önce evlat edinilmiş ve yeni evinde sekiz yıl boyunca mutlu yaşamıştı. Aziz sahiplerinin taşınmasıyla maalesef barınağa geri getirildi.

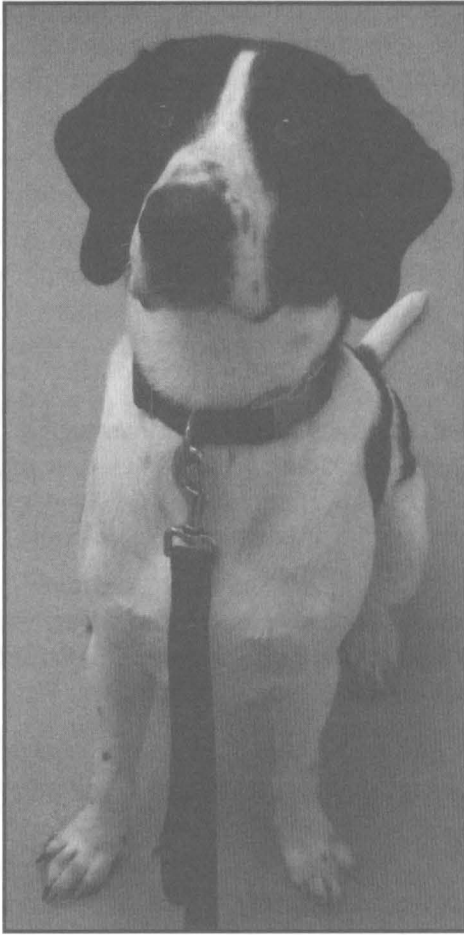
Ne kadar hayal kırıklığına uğradığını ve terk edilmiş hissettiğini siz düşünün. Gelip onunla tanışın, kalbinizi çalacağından emin olabilirsiniz.

Dediğim gibi, çoğu köpek bu ilânlar sayesinde yeni yuvasına kavuştu. Ama ne yazık ki Aziz onlardan biri değildi.

Beni en çok etkileyen, ilân vermek için fotoğrafını çekmeye çalıştığımızda sanki niye yaptığımızı biliyor-muş gibi kendiliğinden poz vermesi oldu. Çok duygusal bir andı.

İşte Aziz'in o fotoğrafı:

Bu köpek ve burada bahsetmediğim diğer pek çokları için, Mark Twain'den, onun gem vurulamaz zekâsının ürünü olan bir yorumu ödünç alacağım:

Cennete gitmek hak değil lütuf işidir; aksi takdirde sizden önce köpeğiniz giderdi.

BÜCÜR

Bücür

*Kedisi olmayan bir yazar neredeyse düşünülemez.
Diğer yandan tuhaf bir zevktir bu. Zira bir boğa
sürüsünün arasında yazı yazmaya çalışmak,
odada bir kedi varken yazmaktan kolaydır.
Kediler kâğıtların arasına tünler, kalemin arkasını
kemirir ve daktilonun tuşlarında yürürler.*

Barbara Holland

Kitabımı onun hikâyesiyle bitirmek istedim, çünkü bir şekilde her şey onunla başladı. Bücür, barınağa ilk kez gittiğimde karşılaştığım kedilerden biriydi.

Çok güzel bir kedi değildi ama özeldi. Neden bilmiyorum... Belki sevimliliği yüzünden, belki de süt beyazı tüylerindeki siyah beneklerden. Belki bakışlarından ya da belki de hikâyesi yüzünden. Sahibinin

vefatının ardından, bir süre önce barınağa getirilmişti ve on yaşındaydı. Hayatı boyunca evde bakılmıştı. İnsan yaşıyla kıyaslanacak olursa, yetmişli yaşlarda, bu soğuk, kasvetli yerde, bir kucağa ya da sırtını okşayacak bir ele muhtaç halde yaşamak onun için kim bilir nasıl bir histi. Sık sık aklından neler geçiyor olabileceğini düşünürdüm.

Her zaman odanın köşesinde, yerde tek başına yattı. İnsanın içini acıtan bir manzaraydı. Hayatımda ilk gazete ilânını onun için kaleme aldım. En samimi duygularla hazırladığım ilânlardan biriydi. İlanın çıktısını alıp veterinerlere, evcil hayvan dükkanlarına, hayvan kuaförlerine kısacası aklıma gelen her yere dağıttım. Tek istediğim bu zavallı kediciğin yeniden huzurlu bir yuvaya kavuşmasıydı.

İlanlar pek çok yavru kedi için işe yaramıştı, pek çokları için de yaramaya devam edecekti ama Bücür için durum böyle olmadı.

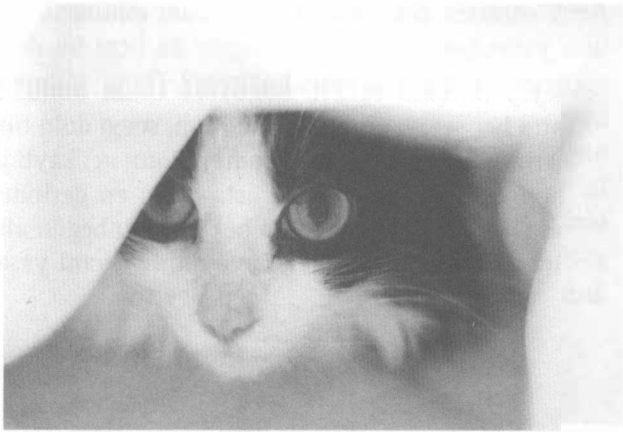
Bir veteriner tarafından muayene edilmesini istedim, çünkü çok az hareket etmeye başlamıştı. Veteriner Bücür'un zatürree olduğunu söyledi.

Bücür çok yaşlıydı ve belki de barınaktan asla kurtulamayacağını düşünerek hayata küstü.

Pazartesi sabahı hayata gözlerini yumduğunu öğrendim ve onunla ne yaptıklarını sorduğumda ilerideki siyah çöp torbasını işaret ettiler. Orada, öylece, tüm hayatı ve hayalları sona ermişti.

Böyle üzücü bir hikâyeyle sizlere veda ettiğim için beni affedin ama neden böyle yaptığımı sanırım anlamışsınızdır. Bücür barınağa gelir gelmez bir başkası onun için ilân vermiş olsaydı, belki birkaç yıl daha mutlu bir yaşam sürebilir ve huzur içinde hayata veda edebilirdi. Dilerim içinizden birkaçı şehrinizdeki barı-

naklarda yaşayan kediler için ilân vermeye karar verir ve artık Bücür'ünki gibi üzücü olaylar yaşanmaz.

Bücür için yazdığım ilânı burada yayımlamayacağım. Zira işe yaramadı ve zavallı kedicik bir yuva bulamadan hayata gözlerini yumdu.

Ama bu kitabın başında da söylediğim gibi, amacım bu hikâyelerle yüreğinize dokunmak ve belki de bir gün sizin de yardım elinizi uzatıp başkaları için aynısını yapacağınızı ummak. Tabii halihazırda bunu yapmıyorsanız.

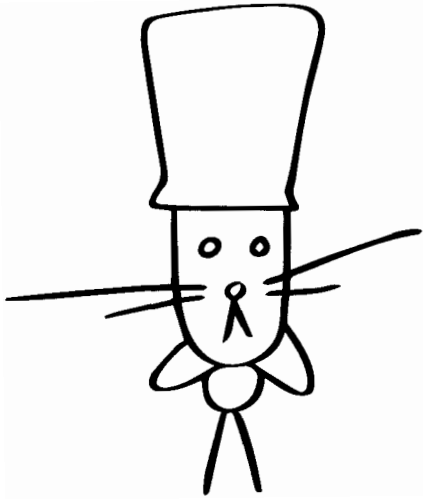
Piero Martinetti'yi çok severim ve ondan bir alıntıyla kapanışı yapmak istiyorum. Martinetti şu satırları kendisi için yazmış:

Onun minik, masum burnunu, ben ona şefkatle bakarken beni daima samimi bir merakla izleyen yalın ve munis gözlerini asla unutmayacağım.

Hayvanlara Merhamet (1997) adlı eserinde de şu satırları kaleme almıştır:

Artık sonsuza dek hareketsiz bu mini minnacık, canım yaratışın o hali, nasıl oluyor da beni bu denli etkileyip ruhumu kedere boşuyor? Onun ölümüne hayatta her şeyin, sevginin, umudun, sevgi dolu tüm başların sonuymuşçasına ağladım. Onun acı kaybıyla, tüm kayıpların onanmaz ıstırabını; en derinden bizim olan, bir parçamız olan her şeyi günbegün alıp götüren kadere karşı umarsız ve nafil e isyanı yaşadım.

Sonsöz

Kitabımı okuduğunuz için hepinize teşekkür ederim. Benimle irtibat kurmak, düşünce ve görüşlerinizi paylaşmak ya da hayvanlar hakkında daha fazla bilgi almak isterseniz aşağıdaki e-posta adresinden bana ulaşabilirsiniz:

filosofia_gatti@hotmail.it

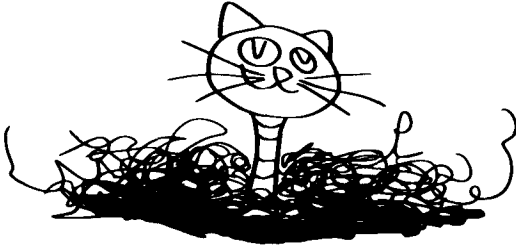
Size cevap vermekten mutluluk duyarım!

EKLER

EK I

Kediler ve İsimleri

Daha önce de bahsettiğim gibi, sağlıklı yavru kedilere yuva bulmak en kolayı. Kim kocaman gözleriyle sizi izleyen minnacık sevimli yavrucaklara hayır diyebilir ki?

Bunların benim yardımına ihtiyacı yoktu ama risk altındaki kediler, yani yaşının büyüklüğünden ya da bazı "küçük" sağlık problemlerinden ötürü evlat edinilmek istenmeyen ve barınağa terk edilen, hatta burada ölen kediler için durum farklıydı. Tıpkı Bücür örneğinde olduğu gibi.

Yazacak yerim sınırlı olduğu için, kitabımda yalnızca birkaç hikâyeye yer verebildim. Ama tüylü dostlarımdan hiçbirini ihmal etmiş olmak istemiyο-

rum (çünkü aslında her biri bana ilham kaynağı oldu), bu yüzden en azından ilgilendiğim, evlat verdiğim ve maddi olarak desteklediğim tüm kedilerin isimlerini vermek istedim.

Eğer isterseniz, onların nasıl görüldüğünü hayal etmeye çalışabilir, böylece onların hatırasını yaşatmama yardımcı olabilirsiniz (hepsinin adlarını karakterlerine göre verdiğimi unutmayın).

Liste alfabetik olarak değil, kronolojik olarak hazırlandı.

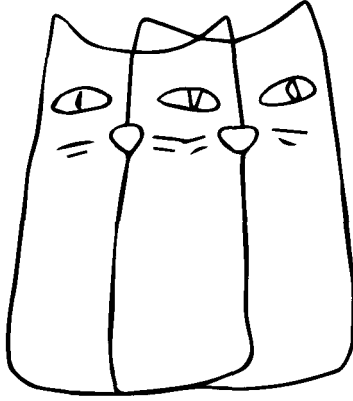
Bücür
Berduş
Tıkırtı
Sezar
Dombili
Paşa
Yin Yang
Minnoş
Zıpır
Tekir
Harika
Hırçın
Bıçkın
Benli
Çapkın
Şef
Kızıl
Çiçek
Cici
Yufka
Güzelce ile Kalori
Maydonoz

Mösyö Matisse
Firuz
Mimi
Gümüş
Kader
Lola
Yamalı
Hanım
Azman
Duman
Lepiska
Athos, Aramis ve Porthos (Üç Silahşörler)
Prenses
Şerbet
BonBon
Kahve
Tombalak
Biber
Patates
Melodi
Umut
Melek
Kıvırcık
Zorba
Süslü
Senyör Gaudi
Bistro
Milo
Kum
ZıpZıp
Çilek
Müğü
Kaplan

Kutlu
Avare
Edi ile B    
Pamuk
Memo ile Selo
Diva
Garfield ile PinPin
Dervif

EK II

Paris'ten Sevgilerle: Garfield ile PinPin

Bir kedi asla alelade bir kitabın üzerinde uyumaz.

Harold Weiss

Bazen, hayatta o kadar beklenmedik şeyler olur ki, “Bunlar gerçek mi?” diye düşünmekten kendinizi alamazsınız. Paris’te yaşamama olanak sağlayan iş teklifini aldığımda ben de aynen böyle hissediyordum.

Kendimi birdenbire Notre Dame’ın rengarenk vitraylarıyla keyiflenmiş ve Sen Nehri ile sarılan Ville

Lumiere atmosferinin büyüüne kapılmış halde buldum. Işığın, kokunun ve müziğin rüzgarına kapıldım. Jacques Dutronc'un *Il est 5 heures, Paris s'éveille...* (Saat 5, Paris uyanıyor...) şarkısını dinleyin, o zaman ne demek istediğimi anlayacaksınız.

Bu olağanüstü şehre hiç gitmediyseniz, bir geceliğine de olsa gidin. Mesleğiniz ve ilgi alanınız ne olursa olsun, Paris'te sizi cezbeden bir şey bulacaksınız.

Bir ipucu: Louvre Müzesi'ni, piramit (evet, *Da Vinci Şifresi*'ndeki) ışıklandırıldığında, akşamüstü ziyaret edin. Ay ve eski Kraliyet Sarayı'nın asaleti ile zıtlıklar bir araya gelir ve olağanüstü bir manzara ortaya çıkar.

Fakat konuyu saptırmayayım, kedilerden bahsetmek için bu satırları yazıyorum.

Fransa'nın başkentinin her köşesinde kedilerin bıraktığı pati izlerini görmek mümkün.

Kedilere ilk olarak Latin Mahallesi yakınlarında bir sokakta rastladım. *Rue du chat qui pêche*, yani Balıkçı Kedi Sokağı sanatçıların sıklıkla geldiği bir yerde bulunuyor. Bilirsiniz, yaratıcılığın olduğu yerde her zaman kediler de olmuştur. Bunda sıra dışı bir şey yok, balık tutan kedi fikri aslında hiç de tuhaf değil. Fakat Fransızcada, İtalyancada da olduğu gibi pêcher (balık tutmak) aynı zamanda yaratmak, ortaya çıkarmak anlamındadır. İki anlam bir araya getirildiğinde, kedi doğasını tanımlayan daha ilginç bir çıkarım yapılabilir: Kediler olağandışı şeyleri araştırıp ortaya çıkarabilir.

Karşılaştığım bir diğer kedi ise bir poşetin üzerindeki *Kara Kedi*'ydi. Paris sokaklarında dolaşırken binlerce diğer şeyde olduğu gibi, bu poşetin üzerinde de Monmarte Tepesi'nin eteklerinde yer alan ünlü kabare tiyatrosunun simgesi olan büyük, siyah bir kedi resmi

yer alıyordu. 19. yüzyılın sonlarında, Rodolphe Salis bir kafe açmaya karar verir ve inşaat alanında terk edilmiş bir kara kediden esinlenerek adını *Chat Noir* koyar. Bu kafe, kara kedinin kötü şans getirdiğine inananlara rağmen, güzellik ve zarafetin hakim olduğu bir dönem olan *Belle Epoque* (Güzel Dönem) sırasında popüler bir buluşma noktası haline geldi. Mösyö Salis'in kedileri sevdiğinden bahsetmeme gerek bile yok: Zira o bir sanatçıydı.

Bazı binaların yüksek köşelerine çizilmiş kedi resimleri fark ettim sonra... Yüzlerine sinsi bir gülüş ilıştirmiş büyük sarı kediler. Bu resimler ulaşılması çok zor olan yüksek köşelere yapıldıkları için aynı zamanda tünleyenler olarak da bilinirler. Bunları çizen sanatçının kimliğinin meçhul olması çizerin hakkında çeşitli teoriler türemesine neden olmuştur. Sanatçı hakkında bilebildiğimiz tek şey oldukça zinde biri olduğudur: İnşaat iskelesi olmadan bir binanın yedinci katına resim çizmek büyük bir marifettir.

Bir yaz günü Pantheon yakınlarında dolaşırken bir kediye daha rastladım. Belki de Foucault sarkacının (aslının değil de deneyin gerçekleşmesini sağlayabilen bir kopyasının) asılı olduğu yerin yakınlarında böyle bir kediyle –birazdan daha ayrıntılı anlatacağım– karşılaşmam tamamen tesadüf eseri idi. Burası Rousseau, Voltaire, Condorcet gibi önemli 18. yüzyıl düşünürleri tarafından misafir edilebileceğiniz bir yerdi. Pantheon'dan çok uzak olmayan Condorcet'in eski evinin tam önünde durdum. Derin düşüncelere daldım. Üniversitedeki sınavlarımın biri için Condorcet hakkında araştırma yapmıştım.

Tam adı: Jean-Antonie-Nicholas Caritat, Condorcet Markisi. Aydınlanma Çağı'nın en önemli düşünür-

lerinden biri olan Condorcet'in *İnsanın Ruh Gelişiminin Tarihi Tablosu* adlı çalışmasını okumuştum.

Kitap, en basitinden söylemek gerekirse, insanlığın gelişimi üzerinedir. Bu gelişim, bireylerin ve toplulukların eşitliği açılımıyla ve en nihayetinde insan doğasının evrimi ile halklar arasındaki eşitlik dengesinin kurulmasını öngörür. Tüm bunlar düşünüldüğünde, sizce Condorcet'in evinin önünde durmamak mümkün mü?

Kediye evden biraz daha uzakta, sokağın köşesinde rastladım. Uzun –çok uzun– gövdeli sarı bir kedi antika oyuncak dükkânının camından bana doğru esnedi. Ona seslendiğinizde patileriyle gerinen büyük bir kediden daha güzel bir vitrin görüntüsü olabilir mi? Parisliler bunu iyi bilir. Mağaza pencerelerinde kedi görmek oldukça alışılmış bir manzardır.

Bu şekilde *L'Ecole du Chat*, yani Kedi Yuvası diye bir kurumun varlığından haberdar oldum. Son derece yaygın olan bu yuvalar terk edilmiş kedilere yardım eli uzatıyor. Kedi yuvaları genelde kediler evlat edinilene kadar onlara bakan gönüllülerle ayakta duruyordu. Gönüllülerin bu ilham verici görevi beni çok heyecanlandırdı.

Evimi geride bırakmış olmama rağmen (birkaç yıl geri gelmeyeceğimi biliyordum), “kendi” kedilerimi barınağa bırakmak istememiştim. Neyse ki internet vardı ve bu sayede kedilerim hakkında bilgi alabiliyor ve onlar için ilânlar verebiliyordum.

Garfield ile PinPin'in öyküsü, bu Paris zamanlarından kalma. Onları en hassas öykülerden biri olduğu için, aynı zamanda anlatması en zor öykülerden biri. Bu iki kedinin hikâyesi, onlara tutunmak için her ne gerekirse yapmaya hazır olan sahiplerinin

hikâyesi ile ilginç bir şekilde iç içedir. Yalnız yaşayan ve amansız bir hastalığa yakalanan B., –bundan sonra ona bu şekilde hitap edeceğim– sarman Garfield’ı ve sonra tekir PinPin’i sahiplendi.

B., bir süre sonra hastahaneye yatırıldı. Hastalığına rağmen, yokluğunda kedilere bakabilecek güvenilir birini aradı ve ona yardım etmek isteyen bir komşu buldu.

B.’nin olamadığı süre içinde, bir akrabası ondan habersiz gelip kedileri barınağa bıraktı. Belki bunu neden yaptığını merak ediyorsunuzdur. Ben de ama cevabı bilmiyorum.

Hem Garfield hem de PinPin yemek yemeyerek ve tüy dökerek bu duruma tepki gösterdi. Bu süre içerisinde onlara yeni bir yuva bulurken bazı zorluklarla karşılaştım ama istisnai bir durum olmadı. Yuva bulmayı başardım. Ancak ikisini farklı yerlere yerleştirmek zorundaydım. Garfield’ı İngiliz bir aile, PinPin’i ise evlerinde hali hazırda kedisi olan bir aile evlat edindi. Yaklaşık 3 hafta sonra B. geri döndü ve arkadaşlarının orada olmadığını görünce yıkıldı. Bakım evini aradı ve “yavrucuklarını” geri almak için umutsuzca çırpındı.

Çoğunlukla, kediler geri verilemez; kedileri bırakanlar onlar üzerindeki tüm haklarını kaybederler. Fakat bu sefer durum farklıydı çünkü kediler sahiplerinden habersiz bir şekilde bırakılmışlardı. Sonuç olarak bir istisna yaptık, Garfield ile PinPin’i kedilerini kaybetme fikrine oldukça üzülen ailelerinden geri alma ve onları genç adama geri getirme görevini ben üstlendim. Bu, aynı zamanda onun durumunu daha iyi anlamak için iyi bir yoldu. Vardığımda, kediler mutlu ve B. çok minnettardı. Kedilerin onun için ne kadar önemli ol-

duğunu anlattı ve bana çok teşekkür etti. Yaklaşık iki yıl sonra kediler bir kez daha barınağa bırakılmıştı. Bir sabah, bir adam çok üzgün bir şekilde, kafeste iki kediyle geldi ve “B. öldü ve ben bu kedilere bakamam,” diyordu.

Tüylerim diken diken oldu. Fakat ciddi rahatsızlığına rağmen B.’nin kedilere çok iyi bir şekilde bakmaya devam etmesi beni oldukça şaşırttı. B.’nin iki tüylü arkadaşı çok güzel ve oldukça tombikti. Onları gerçekten sevmişti.

İki kedi kendilerine ait bir odada birlikte kaldıkları sürece durumla oldukça iyi başa çıkabiliyorlardı. Fakat PinPin sahiplenildiğinde Garfield diğer kedilerle ya-

şamak zorunda kaldı ve bu onun için sonun başlangıcıydı: Yemek yemek istemiyor; donuk, sorgulayan gözlerle bakıyordu. Garfield'ı kimse sahiplenmemişti çünkü FIV taşıyıcısıydı. Bu kedilerin B. için önemi ve yaşadıkları zorlu maceraları yakından bilirken hikâyenin böyle hüznü son bulmasına izin vermezdim.

Gazetelere hazırlayıp gönderdiğim ilân şöyleydi:

Belki bazılarınız geçtiğimiz birkaç gün içinde yayınlanan Garfield ve PinPin adında iki kedi hakkındaki ilânımı okumuşsunuzdur. PinPin bir yuva buldu ama Garfield bulamadı. Tekir, yeşil gözlü, tuvalet eğitime sahip, çok sevimli, ayrıca çok sevecen bir kedi. Garfield FIV taşıyıcısı ama şunu da hatırlatmak isterim ki; hastalığı insanlara ve köpeklere bulaşmadığı gibi tıbbi bir yardım da gerektirmez. Hastalık sadece kedinin bağışıklık sistemini zayıflatmaktadır ve on iki yaşına kadar, hatta daha fazla yaşayabilir. Bu yüzden, fotoğrafında da görebileceğiniz gibi, Garfield kesinlikle normal bir kedi. Eğer tanıdıklarınızdan biri ya da siz bu kediye sahiplenmek isterseniz mükemmel bir arkadaş edinmekle kalmayıp aynı zamanda çok iyi bir jest yapacaksınız. Lütfen bu öneriyi bir düşünün ve Garfield ile tanışmadan onu yargılamayın. Onu tanımak için ziyaret edebilirsiniz.

Teşekkürler.

Gelen kadın, kediler hakkında bilgi sahibi, hâlihazırda evini -virüs taşımayan- yavru bir kediye açmış ve FIV'nin sadece cinsel yolla ya da olağan kavgalarla bulaşabileceğini bilen iyi bir insandı. Bu durum iki kedi için de bir tehdit unsuru değildi. Yardımsever ve

güven dolu kalbiyle kadın, ertesi cumartesi geldi ve Garfield'ı evlat edindi.

O, kedileri yuva sahibi yaptığım sırasında tanıştığım birçok insan gibi, hatta belki sizin gibi, olayların görünen yüzüyle birlikte iç yüzünü de inceleyen, çok özel bir insandı.

Çok geçmeden bana bir fotoğraf gönderdi, bir ay sonra bir tane daha: Garfield tombik vücudu ve muzip yüz ifadesiyle bir meyve sepetinin içinde S biçiminde uyuyordu.

Garfield ve PinPin'in öyküsüne mutlu sonla gelen haz dışında yapılacak başka hiçbir yorum yok. Yine de, hayvanlar ve felsefeden bahsettiğimiz için, birkaç noktayı açıklığa kavuşturmak istiyorum.

Hepiniz, filozofların ve dinlerin yüzyıllardır, sadece insan yaşamına değil genel olarak yaşama saygıyı salık verdiğini biliyorsunuz. Gotama Buda (M.Ö. 563-486) *Pali Derlemesi*'ndeki *Beş Öğreti* kitabından biri olan *Majjhima-Nikaya*'da şöyle der:

İleri ve geri adımlar atarken her zaman çok dikkatliydim. Bir su damlasındaki canlılara bile merhamet besliyordum, bu yüzden toprak altında yaşayan karıncayı bile incitmek istemiyordum.

Yaklaşık aynı dönemde, Antik Yunanlı düşünür Pisagor (M.Ö. 560-480) şöyle diyordu:

Bu dünyada hayvanlara eziyet eden diğer tarafta aynı şekilde cezalandırılacaktır.

M.S. 100 ve 800 arası doğmuş olan Hintli şair Tiruval-luvar, *Thirukkural* adlı kitabında şöyle der:

Kalbinde şefkat olan insan asla karanlığa, cehenne-me sürüklenmez. Ruhun ürktüğü kötü karma her-hangi bir canlıyı sahiplenen ve koruyan merhametli insana dokunmaz.

Benzer düşünceler Çağdaş Batı Felsefesi'nde de görül-mektedir. 19. ve 20. yüzyıllarda yaşamış bir tanrıbi-limci ve tıp doktoru (ve daha pek çok şey) olan Albert Schweitzer şöyle yazmıştır:

Ahlak, kelimenin en geniş anlamıyla, canı olan her şeye karşı duyulan sorumluluk demektir.

20. yüzyıl İtalyan düşünürü Norberto Bobbio, kitabı *Sol ve Sağ*'da aynı konuda şunları söylemiştir:

Toplumsal eşitsizliğin başlıca üç kaynağı olan sınıf, ırk ve cinsiyet kavramları hiçbir zaman günümüzde olduğu kadar sorgulanmamıştır. Kadın erkek eşitliği-nin öncelikle en küçük toplumsal birim olan ailede ve ardından da daha geniş sivil ve siyasi toplumda kademeli olarak kabul görmesi, insanoğlunun geri döndürülemez bir şekilde tam eşitliğe doğru ilerle-mekte olduğunun en kesin kanıtıdır. Peki hayvanlar hakkındaki yeni tutuma ne demeli? Avlanmanın etik-liği, hayvan deneylerinin sınırları, soyu tükenmekte olan canlıların korunması ve vejetaryenlik gibi ko-nular hiç olmadığı kadar sık tartışılıyor. Bunlar, eşit-lik ilkesini insanların tekelinden çıkarıp, hayvanların da insanlarla eşit olduğunun bilincine varmaya, en azından onların da insanlar gibi acı çekebildiğini ka-bul etmeye giden yolda atılan adımlardır.

Bu tarihi hareketin anlamını kavrayabilmek için kafamızı günlük münakaşalarımızdan biraz kaldırıp, tüm bunların ötesine bakmamız gerekir.

Giovanni Martinetti *Acı Çekme Eşitliği* kitabında şunu savunmuştur:

Günümüz insanı kalp hastalıklarından en elem verici olanına tutulmuştur: Yürekten sevmeme hastalığı. Çoğu insan yürekten sevmenin ve hatta hayvanları da sevmenin, gereksiz bir duygusallık olduğunu düşünüyor. Aksine aslında bu, insanın bencilliğinden daha derin ve köklü bir ahlaki muhakemeye ve akılcılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Bu konuda kaleme alınmış daha pek çok eser var ama yukarıda alıntıladıklarım hayvanlara saygının yalnızca hayvan hakları fanatiklerinin tekelinde olmadığını kanıtlar niteliktedir.

EK III

Kediler ve Şairler

Tom Quartz adını hiç duydunuz mu? Mark Twain, *Dick Baker'ın Kedisi* öyküsünde ondan bahsetmiştir. Peki ya Rudyard Kipling'in *Kendi Kendine Yürüyen Kedi'sini* ya da Theophile Gautier'in *Siyah Beyaz Hanedanlar* kitabındaki Havanalı kedisini biliyor musunuz? Kediler hakkında yazmış olan Emile Zola, James Herriot, Margaret Bonham ve diğer pek çoklarını da unutmamak gerek.

Edebiyat pek çok kediye ev sahipliği yapmıştır. Önceki bölüm başlıklarının altlarında bunlardan bazılarını okudunuz. İlerleyen sayfalarda da birkaç tanesini göreceksiniz. Bu eserlerin her biri, bir kediyle dostluk etmenin önemini tekrar tekrar vurgulamaktadır.

Guillaume Apollinaire'in *Hayvan Öyküleri* kitabından
Kedi şiiri:

Kedi

Olsun isterim evimde:
Halden anlar bir kadın,
Kitaplar arasında bir kedi,
Bir de dostlarım her mevsim
Onlarsız yaşayamayacağım.

Giovanni Pascoli'nin *Kedi* şiiri:

Kedi

Bir kedi vardı, yaşlı, aşına mı aşına,
Ama değildi kimsenin yavrusundan başka.
Ve bir gece, (gürledi baca,
bastırdı fırtına)

Yakarışlar çağırdı beni kapıya
Gördüm onu ve yavrusunu ardında
İtti yavaşça içeri perperişan kediciği
Karanlık gecede yitip gitti

Bu ne kara bir gece, bu ne acı!
Ağlayışlar, iç çekişler, kahkahalar
Getirdi rüzgârın kara kara ulumalar

Yağmur yağmakta, yıkamakta
Evin duvarlarını, camlarını
Mırlamakta yavru, hoşnut.

Cesare Pavese'nin *Kediler Bilecek* şiiri:

Kediler Bilecek

Tekrar düşecek yağmur
o narin kaldırımlarına,
ince bir yağmur
bir adım, belki de bir nefes gibi.
Elbet yeniden esecek bir meltem
ve şafak sökecek yeniden
adımlarının peşi sıra sürüklenmişçesine
döndüğünde sen.

Pencere pervazları ve çiçekleri arasından
Kediler bilecek.
Başka günler olacak
Başka sesler.
Bir başına gülümseyeceksin
Kediler bilecek ama.
Sözcükler işiteceksin,
eski püskü, boş ve kullanışsız
dün geceki alemlerden
çıkarıp attığın giysiler gibi.

Dile gelecek bedenini, kaş göz de edeceksin
Sözcükler dökülecek dudaklarından
ama en çok konuşacak bedenini
yeşermesine baharın.
Kediler bilecek
gelişini baharın;
ve inceden bir yağmur
ve dahi
senden ümidi kesmiş olanın

içine işleyen
sümbül bir şafak
el ele verecekler mahzun bir gülümseyişte
sen tebessümünü kendine saklarsın.

Başka başka günler olacak
başka sesler ve dirilişler
Baharın gelişi
gündoğumunda burkacak içimizi.*

İzlerim Kedim Jeoffry'yi

Christopher Smart'ın *Jubilate Agno*'sundan bir şiir.

Christopher Smart'ın kedilere düşkünlüğü dillere destandır. Bu 18. yüzyıl İngiliz şairi hayatının büyük bir kısmını akıl hastanesinde geçirmiştir. Aşağıdaki eseri, onu içinde bulunduğu yerin kasvetli havasından uzaklara götürerek ve ona ilham vererek "hayatını kurtardığını" söylediği kedisi Jeoffry için kaleme almıştır. Aşağıdaki görkemli ve insanı huzursuz eden şiirin kediler hakkında yazılmış edebi eserler derlememi en iyi şekilde sonlandıracağını düşünüyorum. Bu şiirdeki kedinin varlığını tıpkı gece karanlıkta göremeseniz bile adımlarını hissettiğiniz kediniz gibi hissedeceksiniz.

İzlerim kelim Jeoffry'yi

Çünkü o Tanrı'nın hizmetkârı ona her gün hizmet
eden.

Çünkü Doğu'daki Tanrı'nın ilk ışığıyla duaya
durur o.

Vücudunu yedi kere asaletle taçlandırarak yapar
bunu.

* Bu şiirin çevirisi Sevil Tarla'ya aittir -ç.n.

Çünkü sonra miske sıçrar, Tanrı'nın rahmeti üzerine
olsun.

Yuvarlanır örtülerin üzerinde, dolanır.
Sonra izler kendini görevini yapmış olmanın
gururuyla.

Çünkü on adımda hareket ettiği için.

Bir, patilere bakar temiz mi diye.

İki, zıplar yer açar kendine.

Üç, esner, gerer vücudunu.

Dört, tahtada bilir tırnaklarını.

Beş, temizler kendini.

Altı, yuvarlanır temizlediği yerlerde.

Yedi, pireler kendini, rahatsız etmeyin.

Sekiz, sırtını kaşır duvarda.

Dokuz, bu talimatları okur.

On, çıkar yemek avına.

Kendini ve Tanrı'yı gözettikten sonra gözler
komşusunu.

Çünkü başka bir kedi görse selamlar bir öpücükle.

Avlanırsa oynar ona bir şans vermek için.

Çünkü yedi fareden biri kaçır pençesinden.

Günün işleri bitince başlar asıl işi.

Geceleyin bekçilik yapar Tanrı'nın topraklarına.

Çünkü saldırır karanlığın gücüne parıldayan
gözleriyle.

Şeytanla, ölümle savaşır hayatın ateşiyle.

Çünkü o güneşi sever, güneş de sever onu.

Çünkü o birdir kaplan kabilesiyle.

Çünkü minik melek kediler yavrusudur baş melek
kaplanların.

Yılanın tıslamasına sahiptir o, ama yapmaz.

Çünkü iyi bakılırsa, o kimseye zarar vermez.

Tanrı ona "cici kedi" deyince, mırlar neşeyle.

Çünkü çocuklara iyiliği öğretmekte araçtır o.
Çünkü onsuz ev biraz eksik.
Musa İsrailoğullarını Mısır'dan götürürken
Her Mısırlı ailenin çantasında vardı bir kedi.
İngiliz kedileridir en iyisi Avrupa'da.
Çünkü en temizi odur patilerini kullanmada.
Çünkü onun atıklığı hediyesidir Tanrı'nın.
Tüm yaratılanların en hızlısıdır o.
Çünkü o hiç sapmaz yolundan.
Metin, ama şendir o.
Çünkü bilir ki onun kurtarıcısıdır ya Rab.
Ondan huzurlusu yoktur dinlenirken.
Ondan hızlısı yoktur harekete geçince.
Çünkü Tanrı'nın garip kullarından biridir o, evet,
garip.

Ah Jeoffry, zavallı Jeoffry! Fare ısırılmış boynunu.
Tanrı'nın adı ağzımda, iyileşeceksin Jeoffry.
Kutsal ruh gelip tam bir kedi yaptığında.
Çünkü onun dili öyle saf ki, saftır en ilahi müzikten.
Çünkü o uysaldır ve bazı şeyler öğrenebilir.
Sessiz sakın durabilir, sabrının sınırı yoktur.
Pusuya yatıp avlanabilir, al işte, sabır örneği.
Çıtaların üzerinden atlayabilir sıkılmadan.
Çünkü "Atla!" deyince atlamasını bilir o.
Mevkiini bırakıp atlar sahibinin kollarına.
Yumağı atar, tutar, tekrar atar.
İkiyüzlüler ve pintiler sevmez onu.
Çünkü ilki foyasını ortaya çıkaracağından korkar.
İkincisi ise istemez fedakârlık etmek kendinden.
Çünkü ilk iş fırsatında kaçır gider o.
Güzel şeydir onu düşünmesi, yazması da güzeldir.
Çünkü Mısır'da bir medeniyet kurmuştur kendine.

Çünkü firavunfaresini yaktun ondan iyi avlayan.
Çünkü öyle keskin ki kulakları kaçmaz hiçbir şey.
Çünkü onu okşayan ellerim buldu yaşayacak
direnci.

Çünkü onda buldum ben Tanrı'nın ateşini.
Bu ateş ki cennetten gelir, hem insan hem hayvan
için.

Tanrı kutsamıştır onu her hareketiyle.
Çünkü uçmasa da uçmuş gibi sıçramasını bilir.
Tüm yaratılanların en hızlısıdır o.
Çünkü yoktur onun müziğinden âlâ mûsiki.
Çünkü hayatta kalmak için yüzebilir.
Çünkü sürünebilir de.

Algı Kalesi

Rastlantı ve Devinim

- Roman -

Gültekin Karakuş

İstanbul, 1873... “Şansı yaver gitmiş bir ihtimal” hikâyesinin anlatıldığı kitabı okuduğunda, başına gelebilecek tek ihtimalin idama mahkûm

edilmek olacağını bilemezdi medresenin sevilen hocası Akil.

Tahir Usta onu bir mezarlığın kuytusuna sürüklediğinde, ne zamandır merak edip durduğu o “oda”yı nihayet görebileceği ihtimali Levend’in aklına hiç mi hiç gelmemişti.

Yaşama dair küçük bir ihtimalin peşindeki Melike, daha önce bir kez olsun düşünmemişti sevginin de bir ihtimal olabileceğini.

Peki, ihtimaller tıpkı bir hileli zardaki gibi önceden belirlenmişse?

Nasıl çözülecekti varlığımızı kuşatan sırlar? Bir kitap sayesinde mi? Onlarca, yüzlerce?

Bilgiye, varlığın bilgisine, yaşamın anlamına dair küçücük bir bilgiye ulaşmayı vaat etmez mi on binlerce, yüz binlerce kitabın yer aldığı bir kütüphane? Yoksa sonsuza kadar kaybolacağınız bir labirente mi dönüşür?

Her şeyi bilmeye çalışmayı bırakıp bir bilinmezlik kalesini taş taş üstüne kurmalı ve sonra, bilgiye dair nihai bir zafer muştusuyla kuşatıp ele geçirmeli o kaleyi.

Bu kitaptan sonra da hayat akıp gidecek, değişmeyecek! Ama özgür iradenizle okuyacağınız her şeyde olduğu gibi bu kitapta da aksine dair bir ihtimal olduğunu düşünmekten alıkoymıyorsunuz kendinizi.

Öyle olsun, ama vaat edilen, sadece, bir solukta okunacak ancak bir lokmada yutulamayacak bir kitap olduğudur.

Einstein'ın Tanrısı

Bilim ve İnsan Ruhunu
Üzerine Konuşmalar

Krista Tippett

Avuçlarımızı göğe her kaldırışımızda bize hizmet edeceğini düşündüğümüz bir Tanrı mı? Bu durumda dileklerimiz gerçeğe dönüşmesini; deprem ya da tsunami gibi felaketleri yaratan, her bir kanser hücresine hükmeden bir Tanrı'dan bekliyor olmayacak mıyız?

Einstein böyle kişileştirilmiş bir Tanrı fikrini reddediyordu.

Yoksa evrim kuramının gerçekleşmesini sağlamak üzere evreni kurgulamış bir Tanrı mı? Akıllı tasarımı dolayısıyla parmağımıza batan iğneden ya da kilo almamızdan sorumlu olmayan bir Tanrı, mutluluğumuzu da borçlu olmayacağımız bir Tanrı değil midir?

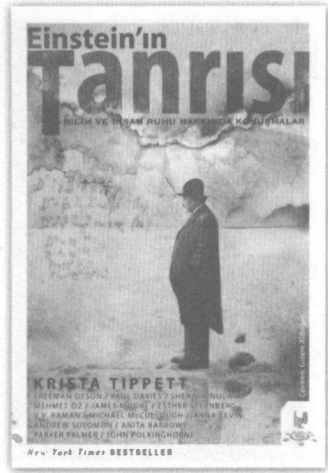
Einstein böyle bir Tanrı fikrini benimser miydi?

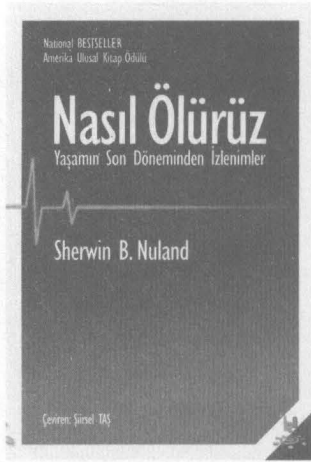
Amerikalı yazar Krista Tippett, cerrah MEHMET ÖZ'den astrofizikçi JANNA LEVIN'ne, Darwin'in biyografi yazarı JAMES MOORE'dan psikolog ve şair ANITA BARROWS'a, ilahiyatçı JOHN POLKINGHORNE'dan ruhun biyolojisinin peşindeki cerrah SHERWIN NULAND'a kadar pek çok günümüz aydınıyla bilim, insan ruhu, din ve inanç üzerine sohbetler gerçekleştiriyor.

"Tanrı, evrenle zar atmaz," diyen Einstein'ın tanrısından hareketle bazı dini metin ve dindar bakış açılarının, zayıf yanları ve kusurlarıyla değerlendirildiği sohbetlerde, bilimin kesinlik saplantısının (kuantum fiziğiyle beraber) "bilimsel" olamayacağına da dikkat çekiliyor.

İyi-kötü, bilim-din karşıtlığına savrulmadan çarpıcı gözlemler, şaşırtıcı deneyimler, kültürel birikimler eşliğinde samimi ve düşündürücü görüşler.

Hem inanca hem de bilimsel görüşe ihtiyacımız var, kolaycılığına düşmeyen cesur hesaplaşmalar...

Nasıl Ölüyoruz

Yaşamın Son Döneminden İzlenimler

Sherwin B. Nuland

Bir hayat öpücüğüdür Nasıl Ölüyoruz, ölümün kasveti, çektiğimiz köşemize gelip çöktüğünde.

Aslında korktuğumuz ölüm değil bizi o kaçınılmaz sona götüren süreçtir. Ölümle uykuda karşılaşmayı isteriz;

geldiğini hissettirmeyen, acısız ve çektiirmeyen bir ölüm. Ancak çoğumuz böyle ölmeyecek. Hayatımızın bir film şeridi gibi gözlerimizin önünden geçeceği bir matineye hiç gitmeyeceğiz.

Mahşerin atlılarının silahları pek çok ama neredeyse hepsi kalp krizi, inme, kanser, Alzheimer, AIDS gibi hastalıkların seyrine benzer bir süreç içinde bizi ölümle buluşturuyor. Nasıl Ölüyoruz bu buluşmanın öyküsünü anlatıyor. Korkunç, kirli bir ölümü değil doğal bir süreci izah ediyor büyük bir berraklık ve samimiyetle.

Başarılı ve yetenekli bir cerrah olan Nuland tabuların ve edebi lakırdıların ardına gizlenmiş ve mitleştirilmiş ölüm sürecini hekimliği, klinik deneyimleri ve kişisel kayıpları eşliğinde tasvir ediyor ve hayatı nasıl daha dolu dolu ve anlamlı yaşayabileceğimiz konusunda tavsiyelerde bulunuyor.

Ölmenin nasıl bir şey olduğunu merak eden insanlarla sohbet ediyor. Zaman zaman ölümü çok iyi anladığını düşündüğü Seneca'dan Montaigne'e, Shakespeare'den Tolstoy'a, Rilke'den Camus ve Lillian Hellman'a pek çok şair, filozof ve edebiyatçıyı konuk ediyor satırlarının arasına. Bilim yazınının sınırlarını aşan tutkulu ve şairane üslubuyla hassasiyetlerimize özen göstererek hastalıklar ve ölüm hakkında bizi bilgilendirip eğitmekle kalmıyor; yüreğimize huzur, yüzümüze gülücükler serpiştiriyor.

kedilerin felsefesi filozofların kedileri

"Felsefecilerin akli selim işlerle uğraşmadığını çünkü zaten felsefenin uygulamaya dair olmadığını ve gerçeklikten kopuk olduğunu," düşünseniz bile bunu bir felsefeciye asla söylememeniz gerekir. Çünkü umulmadık bir gündelik hayat deneyiminden yola çıkarak aksini kolayca kanıtlayabilirler.

Evindeki iktidarı çoktan iki kedisine kaptırmış olan felsefeci **Federica Sgarbi** de bir arkadaşından işittiği bu sözlerle inat, yaşadığı şehirdeki bir hayvan barınağına gider ve oradaki kedilere bir yuva bulmak üzere felsefenin aracılığına başvurur.

Tabii bu konuda en önemli yardımcıları **Immanuel Kant**'tan **Bertrand Russell**'a pek çok filozof olacaktır.

Filozoflar da tıpkı **edebiyatçılar** gibi kedisiz yapamamışlardır. Birlikte yaşadıkları kedileriyle ilişkilerini; hayvan sevgisi, bakımı, evlat edinilmesi gibi konuların ötesinde ele almışlar ve bir anlamda "**Kedilerin Felsefesi**"ni oluşturmuşlardır. Harold Weiss'in "Bir kedi asla alelade bir kitabın üzerinde uyumaz," sözüyle dikkat çektiği gibi "**Filozofların Kedileri**" de özeldir. Kitapta bu ikili ilişkiye dair pek çok örnek paylaşıyor.

Ortalıkta görünür görünmez hemen dikkatleri üzerilerine toplayan sevimli, yaramaz yavru kedilerden çok, "feleğin tokadını yemiş, yaşını başını almış, kişilikleri oturmuş" kedilere birer yuva bulmaya çalışan Sgarbi, kendi geliştirdiği tarzda, bu can yoldaşı hayvanlarla olan deneyimlerinden yola çıkarak kedilerin felsefesini oluşturuyor.

"Başlangıcı sırnaşık bir dokunuş olan felsefeyi kim istemez ki?"

Kucağınızda bir kediyle daha da keyifle okunacak bir kitap...

ISBN 978-605-86700-6-8

9 786058 670068 >

₺13,90

h2okitap.com